Ҳақсевар, она юрт, мангу бўл обод!

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ

Вилоят ижтимоий-сиёсий газетаси ◆ TOSHKENT HAQIQATI

1928 йил 11 декабрда асос солинган • 1996 йил 9 октябрь, чоршанба • № 80 (10.855) • Эркин нархда сотилади

ҚЎШНИМИЗ ТИНЧЛИГИ – БИЗНИНГ ТИНЧЛИГИМИЗ

АВВАЛ ХАБАР ҚИЛИНГАНИДЕК, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ПРЕЗИДЕНТИ ИСЛОМ КАРИМОВ 4 ОКТЯБРЬ КУНИ АФҒОНИСТОНДАГИ ҲАРБИЙ-СИЁСИЙ ВАЗИЯТНИНГ КЕСКИНЛАШУВИ МУНОСАБАТИ БИЛАН МАРКАЗИЙ ОСИЁ ДАВЛАТЛАРИ ВА РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ РАҲБАРЛАРИНИНГ АЛМАТИДА БЎЛИБ ЎТГАН УЧРАШУВИДА ҚАТНАШДИ.

Афғонистонда «Толибон» ислом ҳаракати пойтахт Кобулни эгаллаши, мамлакатдаги қарама-қаршилик кайфияти ва қуролли тўқнашувларнинг кескинлашуви афғон халқи бошига турли кулфатлар солган можарони тинч йўл билан ҳал этиш эҳтимолини бутунлай хавф остида қолдирди. «Толибон» ҳаракати аъзоларининг кўплаб хунрезликлар содир этиши, ўта муросасиз ҳаракатлари жаҳон жамоатчилиги, аввало, Афғонистонга қўшни минтақадаги давлатларни жиддий ташвишга солмай иложи йўқ эди.

Қолаверса, Афғонистондаги бу воқеалар қўшни Тожикистондаги вазиятни янада чигаллаштириши мумкин. Шу боис, мамлакатимиз Миллий хавфсизлик кенгаши мажлисида таъкидлангандек, «Ўзбекистон қўшни давлатларда юз бераётган бу воқеаларга бефарқ қараб тура олмайди». Шунингдек, «Толибон» ҳаракати Афғонистоннинг шимолий ҳудудларини эгалласа, жаҳон матбуоти катта ташвиш билан таъкидлаётганидек, бу Тожикистон ва Ўзбекистонга ўзининг жуда салбий таъсирини кўрсатиши мумкин.

Шу ўринда Ўзбекистон Президентининг Афғонистонга қурол-яроғ олиб киришни чеклаш тўғрисидаги ташаббуси ёдга тушади. Мамлакатимиз раҳбари нуфузли халқаро ташкилотлар минбаридан туриб, бир неча бор жаҳон жамоатчилиги эътиборини мазкур масалага қаратган эди. Бирлашган Миллатлар Ташкилоти Хавфсизлик Кенгашининг мажлисларидан бирида ҳам ушбу ташаббуснинг муҳокама этилиши бежиз эмасди. Албатта, бу йўл билан муаммо бирданига ҳал бўлиб қолмайди, лекин, оловни ўчириш учун аввало унга ёғ қуйишни тўхтатиш лозимлиги барчага аён.

(Давоми 2-бетда).

ҚОЗОҒИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ҚИРҒИЗИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, РОССИЯ ФЕДЕРАЦИЯСИ, ТОЖИКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ, ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ РАҲБАРЛАРИНИНГ

ҚЎШМА БАЁНОТИ

Биз, Алмати учрашуви иштирокчилари, Афғонистонда юз бераётган воқеалар хусусида фикр алмашиб, Афғонистондаги қуролли тўқнашувлар миқёси кенгайиб бораётгани ва бу ҳаракатларнинг тобора кучайиб, тинч аҳоли ўртасида оммавий қурбонларга сабаб бўлаётганидан, қочоқлар ва мажбурий кўчманчиларнинг янги-янги оқимларини пайдо қилаётганидан жиддий ташвишланаётганимизни билдирамиз. Қатл этишлар ва отиб ташлашлар, собиқ Президент Нажибуллонинг ваҳшийларча ўлдирилиши тангликни кучайтириб, Афғонистондаги вазиятни умуммиллий ҳалокат ёқасига олиб келмоқда, афғон давлатчилигининг барбод бўлиши хавфини туғдирмоқда.

Уруш алангаси МДҲга аъзо мамлакатлар чегарасига яқинлашиб келмоқда. Бу ҳол мазкур давлатлар ҳамда бутун ҳамдўстликнинг миллий манфаатларига бевосита хавф туғдириб, минтақавий ва халқаро вазиятни беқарорликка олиб келади.

Биз Афғонистон чегарасидаги МДҲ давлатлари билан барқарорликка путур етказадиган ҳар қандай хатти-ҳаракатни маъқулламаслигимизни баён қиламиз. Бундай хатти-ҳаракатлар ким томонидан содир қилинган бўлмасин, бу давлатларнинг умумий манфаатларига хавф сифатида баҳоланади ва 1992 йил 15 май куни Тошкентда имзоланган коллектив хавфсизлик ҳақидаги шартноманинг 4-моддасига биноан, уларга худди шундай жавоб қайтарилади. Учрашув иштирокчилари ҳамдўстликнинг коллектив хавфсизлик кенгашига мурожаат қилади ва МДҲнинг жанубий чегараларида вужудга келаётган вазиятни тезлик билан кўриб чиқиб, ҳамдўстликнинг ташқи чегаралари хавфсизлигини мустаҳкамлаш юзасидан зарур чора-тадбирлар кўришга даъват этади.

Биз Афғонистондаги урушаётган томонларни, энг аввало толибларни уруш ҳаракатларини зудлик билан тўхтатиб, умуммиллий тотувликка эришиш йўлларини қидиришни бошлашга даъват этамиз. Афғонистонда узоқ йиллардан бери давом этиб келаётган урушни тўхтатиш пайти етди. Бу ишда суверен Афғонистоннинг ички ишларига аралашмаслик, унинг ҳудудий яхлитлигини сақлаб қолиш асосий шарт бўлиши лозим.

Биз БМТ Хавфсизлик Кенгашининг уруш ҳаракатларини тўхтатиш ҳамда Афғонистондаги зиддиятни сиёсий жиҳатдан ҳар томонлама бошқариш, жаҳон ҳамжамияти томонидан тинч аҳоли ва қочқинларга мурувват ёрдами берилиши юзасидан тезкор чора-тадбирлар белгилаш учун манфаатдор мамлакатлар иштирокида зудлик билан махсус мажлис ўтказишини таклиф этамиз.

Алмати,
1996 йил 4 октябрь.

КУН ТАРТИБИДА – ПАХТАЧИЛИК ИСТИҚБОЛЛАРИ

7 октябрь куни Тошкентда пахта бўйича халқаро консультатив қўмитанинг 55-ялпи мажлиси иш бошлади.

СУРАТДА: қўмита мажлиси пайтида.
С. Зуфаров ва А. Тўраев (ЎзА) олган сурат.

Пойтахтимиздаги «Интер континентал» меҳмонхонаси муҳташам залида анжуманнинг расмий очилиш маросими бўлди. Уни мазкур халқаро қўмитанинг ижрочи директори жаноб Л. Шоу очди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов мажлисда нутқ сўзлади. Президент анжуман иштирокчиларини қутлаб, пахта етиштирувчи ва экспорт қилувчи мамлакатларнинг биргаликдаги фаолияти яхши самара беришини таъкидлади.

Мажлисда АҚШ, Франция, Англия, Ҳиндистон, Аргентина, Судан каби дунёнинг турли мамлакатларидан келган олим, мутахассис ва ишбилармон доиралар вакилларининг пахта бозори фаолиятини яхшилаш, 2000 йилгача пахта нархлари таҳлили, 90-йилларда пахтачилик истиқболлари мавзуидаги маърузалари тингланади. Анжуман қатнашчилари хўжаликларда бўлиб, Ўзбекистонда пахта етиштириш тажрибаси билан танишадилар.

Мазкур халқаро анжуман арафасида Тошкент кўркига-кўрк қўшган «Интер континентал» меҳмонхона мажмуи қуриб битказилди. Президент Ислом Каримов меҳмонхонани кўздан кечирди. «Интер континентал» компаниясининг Марказий ва Шарқий Европа минтақаси бўйича вице-президенти В. Кросвичик ҳамда меҳмонхона бош директори П. Боссел билан халқаро мезонларга жавоб берадиган ушбу ноёб иншоотнинг қурилиши, ишга туширилиши ва ундан фойдаланиш масалалари хусусида суҳбатлашди.

Анжуман ўз ишини давом эттирмоқда.

Маросимда Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ў. Султонов, Тошкент шаҳар ҳокими К. Тўлаганов қатнашди.

(ЎзА).

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ПАХТА БЎЙИЧА ХАЛҚАРО МАСЛАҲАТ ҚЎМИТАСИНИНГ 55-ЯЛПИ МАЖЛИСИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

Хонимлар ва жаноблар!
Ҳурматли меҳмонлар!

Пахта бўйича халқаро маслаҳат қўмитасининг 55-ялпи мажлиси иштирокчиларини Ўзбекистон пойтахтида қутлаш менга мамнуният бахш этади. Учрашувимиз самарали бўлишига аминман. Бу учрашув пахта етиштириш, уни қайта ишлаш ва сотиш билан шуғулланаётган барча мамлакат ва ташкилотлар ҳамкорлигини ривожлантиришга хизмат қилади.

Тошкентдаги ялпи мажлисда Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг, Жаҳон савдо ташкилотининг, Жаҳон банкининг вакиллари иштирок этаётгани унга алоҳида аҳамият бахш этади.

Бремен, Ливерпуль пахта уюшмалари, Нью-Йорк пахта биржаси вакиллари шаънига табрик сўзлари айтишга ижозат бергайсизлар. Уларнинг мазкур мажлисдаги иштироки Ўзбекистон пахта индустриясининг аҳамияти тобора ортиб бораётганини ишончли тарзда кўрсатиб турибди. Республикамиз пахта индустриясини тарғиб қилишда **«Коттон аутлук»** нашриёти Ўзбекистон тўғрисида ахборот-таҳлилий материалларни тайёрлаб, салмоқли иш қилди.

Бутун пахтачилик олами пахта экини. қадимий даврлардан буён маълум бўлган Ўзбекистон заминида тўплангани чуқур рамзий маънога эга.

Бу диёрда истиқомат қилаётган кишилар қадимий замонлардан буён сахий заминда пахтани, айтишим мумкинки, зўр бериб, қатъият билан меҳнат қилишни, билим ва тажрибани талаб қиладиган бундай нозик, инжиқ экинни етиштириш билан шуғулланиб келади. Пахта ўрта денгиз соҳилларига, Яқин Шарқ ва Кичик Осиёга Марказий Осиёнинг қоқ маркази — айнан ҳозирги Ўзбекистон ҳудудидан тарқалган.

Мустақиллигимизнинг беш йили мобайнида пахтачилик соҳасини ривожлантиришнинг стратегияси қайта кўриб чиқилди. Мазкур стратегиянинг мақсади янги илғор технологиялардан фойдаланган ҳолда тола етиштиришнинг энг мақбул ҳажмини сақлаб қолган ҳолда пахта якка ҳокимлигини тугатишдан иборат. Мувофиқлаштирилган аграр сиёсатни ўтказиш — пахта етиштиришни барқарор қилиш, 1,3 миллион тонна рақобатбардошли тола ишлаб чиқариш имконини берди.

Шуни айтиш лозимки, янги навларни жорий этиш ва агротехникага риоя қилиш ҳисобига пахта майдонларини камайтириш республикамизга дон етиштиришни 3 баравардан зиёдроқ кўпайтириш имконини берди. Бу эса, пировард натижада, Ўзбекистоннинг дон мустақиллигини таъминлайди.

Бизнинг пахтамиз Европада етакчи ўринни эгаллаб, Жанубий Америка ва Жануби-Шарқий Осиёда етиштирилган тола би-

(Давоми 2-бетда).

ВИЛОЯТ ҲАЁТИ:

воқеалар, хабарлар, янгиликлар

УЛУҒ МУРАББИЙ МЕРОСИ

ВИЛОЯТ педагогик ходимлар малакасини ошириш институтида ўтказилган илмий-амалий анжуман «Соҳибқирон Амир Темур тарбия ҳақида» мавзусига бағишланди. Курс тингловчилари ва институт ходимлари катта ўқитувчи Фазлиддин Ғиёсовнинг қизиқарли, далилларга бой маърузасини қониқиш билан тингладилар. Доцент Абдуғани Тожибоев қилган маърузада эса, соҳибқироннинг ёшларга касб-ҳунар ўргатишнинг моҳияти хусусида айтган фикрлари ўз аксини топди.

Маърузалар юзасидан бўлган чиқишларда Амир Темур амалга оширган оламшумул ишлар ва у қолдирган ёзма меросларда инсон тарбиясининг муҳим қирралари тилга олинди. «Ахборот ва тарғибот» бўлими ҳамда кутубхона ходимлари томонидан тайёрланган соҳибқирон ҳаёти ва фаолиятига бағишланган қизиқарли кўргазма ҳам қатнашчилар эътиборига ҳавола этилди.

Қ. АМИРЖОНОВ.

ДАРДНИ ДАРҲОЛ АНИҚЛАЙДИ

Тошкент вилоят болалар шифохонаси яна бир мукаммал аппарат билан бойиди. Англиядан келтирилган «Скреен мастер плюс» митти ускунаси инсон ички аъзоларидаги касалликни бир зумда таҳлил этиб, ташхис қўйиб бермоқда.

Айниқса, аппарат жигар, буйрак хасталикларини аниқлашдаги мушкулликларни осон ҳал қилиш борасида шифокор-мутахассислар ишини енгиллаштирди.

Саидвали ҲАСАНОВ.

ҚАРИЯЛАРГА ДАСТУРХОН ЁЗИЛДИ

«КИМЁГАР» маданият саройининг шу кунги файзи ўзгача бўлди. Унинг кенг саҳнли ҳовлисида катта дастурхон ёзилди. Унинг усти саҳий диёримизнинг ширин-шакар меваларию, турли-туман пишириқлар билан тўлдирилган эди. Дастурхон атрофида юзлаб қариялар жой олишди.

Республикамизда таъсис этилган анъанавий қариялар куни муносабати билан бу дастурхонни Қизил ярим ой жамиятининг шаҳар бўлими уюштирди. Уруш ва меҳнат фахрийлари бўлган юз нафардан ортиқ олмалиқлик кексалар бу хайрия тадбирига таклиф этилган эдилар. Уларга совға-саломлар улашилди. Шаҳардаги қатор бадиий ҳаваскорлик дасталари ўзларининг ёқимли куй-қўшиқлари билан кексалар хизматида бўлишди.

Собир ҲАМИДОВ.

ЧИРЧИҚДАН ХАЛҚАРО ГРОССМЕЙСТЕР ЧИҚДИ

Вилоятимиз вакили Сайдали Йўлдошев Ереванда ўтказилган жаҳон шоҳмот Олимпиадасида кичик олтин медалга сазовор бўлди ва халқаро гроссмейстер талабини бажарди

ЖАҲОННИНГ 127 мамлакатидан мана-ман деган шохмотчилар баҳсида қатнашиб, кичик олтин медалга сазовор бўлган ва халқаро гроссмейстер талабини бажарган Сайдали Йўлдошевни бугун дўстлари, ҳамкасблари, мухлислари ғалаба билан муборакбод этмоқдалар. Биз ҳам вилоят шоҳмот мухлислари, газетхонларимиз номидан Сайдали Йўлдошевни бу ажойиб зафар билан қутлаб, унга мамлакатимиз спорт шарафини кейинги мусобақаларда ҳам ана шундай муносиб ҳимоя қилишида омадлар тилаймиз.

1998 йилги жаҳон шоҳмот олимпиадасини Қалмиғистон Республикасининг пойтахти Элиста шаҳрида ўтказишга қарор қилинди.

Ҳосил — 96 **«Тошкент ҳақиқати» тезкор матбуот гуруҳи хабар беради:** *Ҳосил — 96*

БАЛЛИ!

БЎКА. (Жамоатчи мухбиримиз Гулжаҳон ЁМҒУРОВА телефон орқали хабар қилади). «Мустақил Ўзбекистон» жамоа хўжалигининг Абдумалик Бекпўлатов бошлиқ бригада аъзолари туманда биринчилар қаторида йиллик пахта тайёрлаш режасини ортиғи билан адо этдилар. 44 гектар майдондан 108 тонна ўрнига 110 тоннадан зиёд ҳосил йиғиштириб олинди. Асосан қўл теримига куч берилиб, ҳосил юқори навларга топширилди. Бригаданинг Робия Ўсарова, Дилором Сулаймонова, Қутби Шоилёсова сингари илғор теримчилари сафида ҳашарга келган Ангрен иқтисод техникуми талабалари ҳам меҳнат зафарига муносиб улушларини қўшдилар.

ХИРМОНГА БАРАКА

Вилоят туманларида пахта тайёрлашнинг бориши тўғрисида шу йил 8 октябргача бўлган

МАЪЛУМОТ

(фоиз ҳисобида)

Биринчи устун — туманлар, иккинчи устун — бир кунда терилган пахта, учинчи устун — мавсум бошидан бери

Бўка	2,20	50,80
Оққўрғон	3,13	49,50
Ўртачирчиқ	3,69	46,87
Чиноз	2,51	44,42
Янгийўл	2,39	43,69
Қуйичирчиқ	3,23	43,27
Бекобод	1,90	39,88
Юқоричирчиқ	4,12	38,76
Пискент	1,67	36,66
Вилоят бўйича	2,73	44,38
1995 йилда бўлган	2,70	71,91

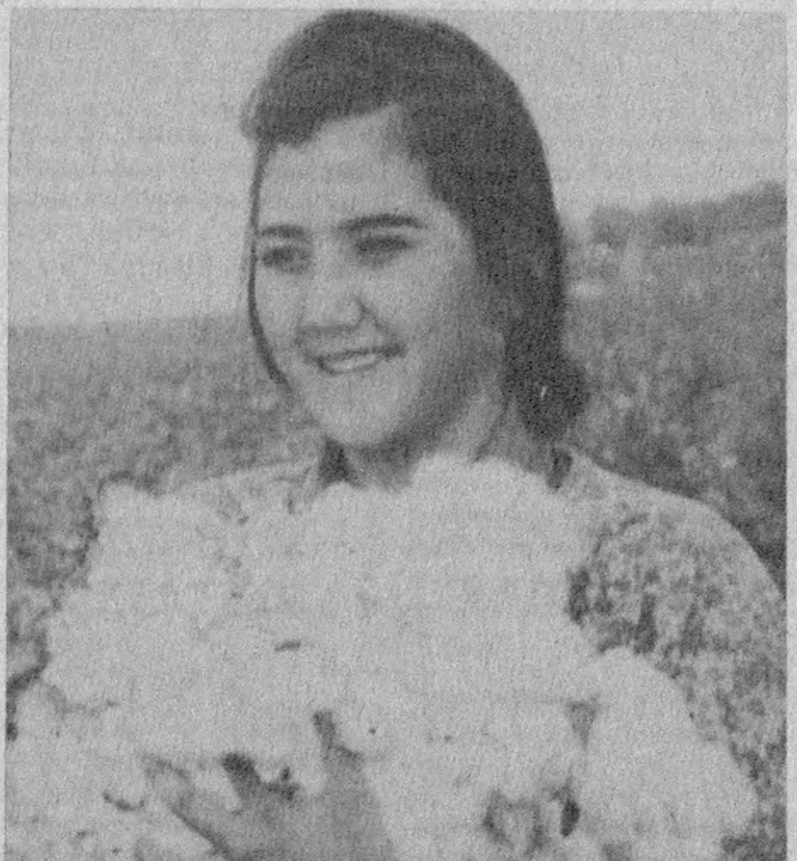

Бўка туманлараро босмахона ишчилари ҳам ҳашар қилиб Ғаффор Азаматов номли жамоа хўжалиги далаларида пахта теришяпти. Суратда: кунига 80-100 килограммдан ҳосил териб, хирмонга топшираётган ишчи Наргиза Аҳмедова.

Темир ҲАЙДАРОВ олган сурат.

ЛАЛМИ ЕРГА ЭКИЛГАН ЭДИ

ЮҚОРИЧИРЧИҚ. Жамбул номли жамоа хўжалигининг лалми ерларга экилган пахтаси анчагина. Ўтган куни 17 гектар ана шундай майдоннинг ҳар гектаридан Шамсихон Марҳабоев бошлиқ бригада аъзолари 25 центнердан ҳосил олиб, йиллик топшириқни бажардилар.

Бригада далаларида терим қизғин давом этмоқда. Жамоа хўжалиги раиси Раҳмонали Бўронбоев бригадани ютуғи билан табриклаб, илғорларни рағбатлантирди.

Саидмаҳмуд АБДУЛЛАЕВ.

ТУМАНДА БИРИНЧИ

ОҚҚЎРҒОН. (Телефон орқали олинди). Навоий номли жамоа хўжалигидаги Асад Шералиев бошлиқ бригада деҳқонлари туманда биринчи бўлиб давлатга пахта топшириш режасини адо этдилар. 48 гектар майдондан ҳозирги кунга қадар 130 тоннадан ортиқ хом ашё топширилди. Ҳосилнинг 70 тоннасини механик-ҳайдовчи С. Исомов териб берди.

Бригада деҳқонлари режага қўшимча яна 15 тонна пахта топшириб, умумий хирмонни 145 тоннага етказиш учун йиғим-теримни қизғин давом эттирмоқдалар.

Умуман, туманда маррани эгаллаётган жамоалар кўпайиб бораётир. Мазкур хўжаликдан Ш. Қосимов, С. Сегизбоев номли халқ корпорациясидан А. Ҳакимов, «Оққўрғон» ширкатлар уюшмасидан Х. Бўсиновлар бошлиқ фермер хўжаликлари ҳам пахта тайёрлаш режаларини бажарганликларини маълум қилдилар.

Муборак МИРКАМОЛОВА.

ПРЕЗИДЕНТ ИСЛОМ КАРИМОВНИНГ ПАХТА БЎЙИЧА ХАЛҚАРО МАСЛАҲАТ ҚЎМИТАСИНИНГ 55-ЯЛПИ МАЖЛИСИДА СЎЗЛАГАН НУТҚИ

(Боши 1-бетда).

лан муваффақиятли равишда рақобат қилмоқда, АҚШ бозорига чиқиб олди.

Ўзбекистон Асосий пахта етиштирувчи давлатлардан бири сифатида бу соҳани янада ривожлантириш учун кўп куч-ғайрат сарфламоқда. Айни пайтда пахтачиликда фойдаланилмаётган имкониятлар ҳам мавжуд.

Шунинг учун ҳам мамлакатимизнинг 1992 йилда пахта бўйича халқаро маслаҳат қўмитасига аъзо бўлганининг аҳамияти беқиёсдир.

Бу ташкилотнинг ишида иштирок этиш фақат пахта етиштирувчилар учун эмас, уни қайта ишловчилар, экспортчилар, олимлар учун ҳам қимматли илмий-техника ахборотларини айирбош қилишни таъминлайди. Пировард натижада, мустаҳкам ҳамкорлигимиз туфайли, Ўзбекистон пахта етиштириш ва сотишнинг жаҳон тажрибаси марказига чиқиб олди.

Биз Жаҳон банки билан биргаликда республикада пахта етиштиришни қайта қуриш лойиҳасини ишлаб чиққан қўмита ва унинг котибияти мададини жуда қадрлаймиз.

Бизнинг асосий мақсадларимиз қуйидагилардан иборат:

Биринчидан, пахта ҳосилдорлигини ошириш;

Иккинчидан, пахта толасининг сифатини яхшилаш;

Учинчидан, юқори сифатли уруғлик етиштиришни кўпайтириш ва шу йўл билан уруғчилик маданиятини ошириш;

Тўртинчидан, экинларни суғоришда сувни тежаш;

Бешинчидан, атроф-муҳитни соғломлаштириш, экология вазиятини яхшилаш.

Пахта лойиҳасининг муҳимлиги ҳисобга олиниб, ҳукумат қарори билан Республика Вазирлар Маҳкамаси ҳузурида бу лойиҳани амалга ошириш билан бевосита шуғулланадиган агентлик тузилди.

Ҳурматли дўстлар!

Пахта, бутун пахта саноати қудратли ва кенг тармоқли, юз минглаб кишилар банд бўлган инфраструктурани ўз ичига олади.

Бу соҳада қишлоқ хўжалик машинасозлиги муҳим ўрин тутади. Шунинг учун ҳам машинасозликни ривожлантиришда жаҳондаги эътироф этилган етакчилар билан биргаликда куч-ғайратларимизни бирлаштирмоқчимиз.

Бу йўналишда биз Американинг трактор ишлаб чиқарадиган «Каммина энжин» фирмаси ҳамда пахта териш машиналари ишлаб чиқарадиган «Кейс» фирмаси билан ҳамкорликни ривожлантирмоқдамиз. Бу ҳамкорлик деҳқончилик маданияти ва самарадорлигини оширишга, ҳосилни йиғиштириб олиш суръатларини тезлаштиришга имкон беради.

Британиянинг «Мередит Жонс» фирмаси билан биргаликда Фарғона водийсида амалга оширилаётган лойиҳалар жамоа хўжаликлари негизида пахта етиштириш ва йиғиштириб олишнинг илғор усуллари ҳамда пахтани қайта ишлаш натижасида олинган маҳсулотлар маркетинг асосида бутун қишлоқ хўжалик мажмуини қайта қуриш ва такомиллаштиришнинг янги моделини яратишга имкон беради.

Хонимлар ва жаноблар!

Ҳурматли мажлис иштирокчилари!

Ғўза жуда катта имкониятларга эга бўлган ноёб экинлардан биридир. Шу сабабли пахта фақат толани қайта ишлаш эвазигагина эмас, бошқа жиҳатлардан ҳам Ўзбекистон иқтисодиёти учун жуда катта аҳамиятга эга.

Масалан, тозаланган пахта ёғи ишлаб чиқариш ҳажми 300 минг тоннани ташкил этади. Бу эса республика аҳолисининг юқори сифатли ўсимлик ёғига бўлган эҳтиёжини тўла таъминлабгина қолмай, ёғни экспорт қилишга ҳам имкон беради.

Бугунги кунда Ўзбекистонда Германиянинг «Луизенталь» фирмаси билан биргаликда барпо этилган корхоналарда юқори сифатли қоғоз, шу жумладан, пул чиқаришда ишлатиладиган қоғоз тайёрланмоқда.

Олдимизда ёғ-экстракция заводларида тиббиёт ва техникада ишлатиладиган госсиполни катта миқдорда ишлаб чиқаришни ташкил этиш, ўсимликларни ҳимоя қилишнинг кимёвий воситаларини ва ўсиш стимуляторларини ишлаб чиқариш технологияларини жорий этиш, ғўзапоядан кенг кўламда целлюлоза ишлаб чиқариш вазифаси турибди.

Бироқ биз пахта савдосида Ўзбекистоннинг ўрнини сақлаб туриш ва мустаҳкамлашни асосий вазифа деб биламиз. **Биз Ўзбекистон пахта толасини экспорт қилиш бўйича жаҳонда эгаллаб турган иккинчи ўринни сақлаб қолишга қатъий аҳд-паймон қилганмиз.**

Шу мақсад йўлида пахта таснифи, маркетинг борасидаги илғор усулларни қўллаш, ходимларни ўқитиш соҳасида хорижий компаниялар билан ҳамкорлик тобора тез суръатлар билан кенгаймоқда.

Масалан, «Донавант» (АҚШ) компанияси Мемфисдаги пахта мактабида, Рода коллежи қошидаги халқаро пахта институтида ўзбекистонлик мутахассисларга маркетинг ва пахта таснифи бўйича таълим беришда ёрдам кўрсатмоқда. Ўзбекистонлик мутахассислар имтиҳон топширганларидан сўнг АҚШ Қишлоқ хўжалик вазирлиги таснифчиларининг шаҳодатномасини оладилар.

Шунингдек, биз «ВЭКфилд» (Буюк Британия), «Эс Жи Эс», «Робертсон» (АҚШ) ва бошқа компаниялар билан ҳам биргаликда фаол ишламоқдамиз.

Яқин келажакда пахта сертификат омборлари қурилишига зарур сармоя ажратилади. Бу эса импортчиларнинг пахта толаси тури ва уни жўнатиш муддатларига талабларини тўлароқ қондириш имконини беради.

Хонимлар ва жаноблар!

Сизларга яхши маълумки, Ўзбекистон бевосита денгизга чиқа олмайди. Демак, экспорт-импорт юкларини ташиш учун самарали транспорт йўлларининг мавжудлиги ташқи савдомизда жуда муҳим аҳамиятга эга. Шу муносабат билан экспорт ва импорт товарларини ташишнинг янги йўналишлари ишлаб чиқилмоқда ва жорий этилмоқда. Улар орасида Поти ва Батуми портларигача борадиган Транскавказ йўли бор. Шунингдек, Қозоғистондаги Дўстлик станцияси орқали Евроосиё темир йўлига қўшилиб, Хитойнинг Янь Юньгай портига чиқишга имкон берадиган Трансосиё темир йўлидан фойдаланиш кўзда тутилмоқда.

Бу — толамизни истеъмолчиларга қисқа муддатларда етказиб бериш имконини беради.

Ҳурматли меҳмонлар!

Биз Тошкентда Ўзбекистоннинг сахий замини деҳқон меҳнатига сахийлик билан ўз бойликларини ҳадя этадиган олтин куз пайтида тўпланиб турибмиз. Пахта заминимизда етиштириладиган маҳсулотларнинг энг муҳимидир.

Мен ушбу мажлиснинг барча иштирокчиларига меҳмондўст Ўзбекистонга келиш имкониятини топганлари учун миннатдорлик изҳор этаман. Барчангизга саховатли ўзбек диёрида бўлган вақтингиз самарали ўтишини, жаҳон пахтачилик соҳасининг гуллаб-яшнаши йўлида муваффақиятли ишлашни тилайман.

Эътиборларингиз учун ташаккур.

ҚЎШНИМИЗ ТИНЧЛИГИ — БИЗНИНГ ТИНЧЛИГИМИЗ

(Боши 1-бетда).

Доно халқимизда «Қўшнинг тинч — сен тинч» деган мақол бор. Алматидаги олий даражадаги учрашув ва унда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовнинг қатнашишига худди шу нуқтаи назардан қараш жоиз.

Шу куни Алматидаги Президент саройида Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов, Қозоғистон Республикаси Президенти Нурсултон Назарбоев, Қирғизистон Республикаси Президенти Аскар Акаев, Россия Федерацияси ҳукумат раҳбари Виктор Черномирдин ва Тожикистон Республикаси Президенти Имомали Раҳмонов ўзаро учрашдилар. Мамлакатлар раҳбарларининг холи суҳбатида Афғонистон ва Тожикистон-Афғонистон чегарасидаги вазиятнинг кескинлашиши билан боғлиқ масалалар юзасидан фикр алмашилди.

Шундан сўнг Марказий Осиё давлатлари ва Россия Федерацияси делегациялари иштирокидаги кенгайтирилган таркибдаги учрашув бўлди. Унда Афғонистонда юзага келган вазиятнинг мазкур мамлакатлар хавфсизлигига дахлдорлиги, унинг олдини олиш учун умумий ҳаракат дастури ишлаб чиқилиши лозимлиги таъкидланди.

Учрашув қатнашчилари ушбу воқеа юзасидан ўз нуқтаи назарларини изҳор этиб, минтақадаги ҳар бир давлат манфаатларига мос умумий чора-тадбирларни белгилаш, Бирлашган Миллатлар Ташкилоти ҳамда МДҲнинг коллектив хавфсизлик ҳақидаги шартномаси доирасида ўзаро келишиб ҳаракат қилиш борасида фикрлашдилар.

Муҳокамалар ва фикрлашувлар якунида Қозоғистон, Қирғизистон республикалари, Россия Федерацияси, Тожикистон ва Ўзбекистон республикалари раҳбарларининг қўшма баёноти қабул қилинди.

Саммит ниҳоясида делегациялар раҳбарлари журналистлар билан учрашдилар. Унда Афғонистондаги воқеалар Марказий Осиё минтақасига таъсир ўтказадиган бўлса, МДҲнинг коллектив хавфсизлик шартномасига аъзо давлатлар ўзларининг жавоб чораларини кўриши, жафокаш афғон заминида тезроқ тинчлик ўрнатилиши ҳамда унинг ҳудудий яхлитлиги сақлаб қолиниши лозимлиги таъкидланди.

Маълумки, шу кунларда «Толибон» ҳаракати Афғонистоннинг тўртдан уч қисмини эгаллаган ва мамлакатнинг шимолий қисмига яқинлашиб келаётир. Бу ерда эса генерал Абдул Рашид Дўстум ўз мавқеини мустаҳкамлаб турибди. Агар «Толибон» ҳаракати мамлакат шимолини ҳам эгалласа, Ўзбекистоннинг жанубий чегаралари ёнига келиб қолади. Шу маънода Ўзбекистон Президенти Ислом Каримовга «Ўзбек генерали Дўстумга ҳарбий ва сиёсий ёрдам бериш керак деган масалага Сизнинг муносабатингиз қандай» дея савол берилди.

Президент Ислом Каримов журналистлар эътиборини аввал ҳам бир неча бор таъкидлаган масала — Абдул Рашид Дўстумнинг кўплаб оммавий ахборот воситалари томонидан «ўзбек генерали» деб аталишига қаратди. У аввало, ўзбек генерали эмас, афғон генералидир. Мисол учун Ўзбекистонда қайси миллатга мансуб генерал чиқмасин, у ўзбек генерали, шу мамлакат ва шу замин фарзандидир. Чунки у аввало ўша юрт манфаатини ҳимоя қилади. Ўзбекистонда корейс миллатига мансуб генерал бўлса, у «корейс генерали» бўлиши керакми...

— Афғонистон шимолида уч миллионга яқин ўзбек яшайди, — деди Президент Ислом Каримов. — Уларга Ўзбекистон фақат инсонпарварлик ёрдами кўрсатади, холос. Шунингдек, биз уларни электр энергияси билан таъминлашда кўмаклашамиз.

Мамлакатимиз раҳбари Абдул Рашид Дўстумга бошқа йўсинда ёрдам бериш масаласи, агар лозим топилса, МДҲдаги ҳамкорлар билан биргаликда муҳокама этилиши кераклигини айтди.

Журналистлар билан учрашувда мазкур давлатлар ўз ҳарбий қисмларини маълум бир ҳудуд ёки чегара яқинига сафарбар этишни режалаштирмаганини маълум қилинди.

Шу куни кечқурун Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов Тошкентга қайтиб келди.

Мамлакатимиз раҳбарининг Алматига сафарида Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Б. Ғуломов, В. Норов ва бошқа расмий кишилар ҳамроҳлик қилди.

Муҳаммад ШАРИФ,
ЎзА махсус мухбири.
Алмати.

МАМЛАКАТИМИЗ ВИЛОЯТЛАРИДА

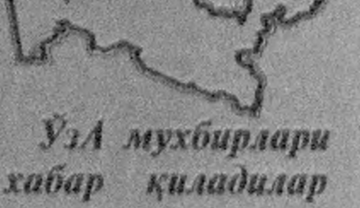

ЎзА мухбирлари хабар қиладилар

НЕФТЬ МУСТАҚИЛЛИГИ ЙЎЛИДА

Олтиариқ нефтни қайта ишлаш заводи ташкил этилганига 90 йил тўлди. Жамоа ҳаётидаги бу муҳим сана арафасида республикамиз халқ хўжалиги учун ғоят зарур бўлган сурқаш мойлари ишлаб чиқарадиган янги қурилма фойдаланишга топширилди. Илгари бу маҳсулот валюта эвазига хориждан келтирилар эди. Янги қурилманинг ишга туширилиши мамлакатимиз нефть мустақиллигини таъминлаш йўлидаги яна бир қадамдир.

ТОЛА ШВЕЙЦАРИЯГА ЖЎНАТИЛДИ

Фарғона пахта тозалаш ҳиссадорлик жамияти янги ҳосил толасининг дастлабки туркумларини Швейцария, Болгария, АҚШ, Жанубий Кореяга жўнатди. Пахта тозаловчилар бу йил 30 минг тонна ҳосилни қайта ишлайдилар. Бунинг учун куч ва имконият етарли. Ишлаб чиқариш ускуналари мавсумга пухта тайёрлангани туфайли иш мароми узлуксиз давом этиши таъминланмоқда. Тола сифатига алоҳида эътибор берилаётир. Ишчи ва хизматчиларга қулай маданий-маиший шароит яратилгани, уларнинг ўз ишидан манфаатдорлиги муваффақият гарови бўлмоқда.

ОРОЛБЎЙИ ФУТБОЛ МАКТАБИ

Нукусда футбол бўйича умумтаълим мактаб-интернати очилди. Бу мамлакат Президентининг футболни ривожлантириш тўғрисидаги фармони ва Вазирлар Маҳкамасининг шу ҳақдаги қарори асосида ташкил этилган Орол бўйидаги биринчи шундай ўқув юртидир. Унда Қорақалпоғистоннинг деярли барча туманларидан келган 65 нафар талаба уч гуруҳда таълим олмоқда. Уларга тажрибали мураббийлар сабоқ бермоқда.

НОН, МАКАРОН ВА ШИРИНЛИКЛАР...

БЎКА туманидаги деярли барча шаҳарчалар ва қишлоқлар аҳолиси бу корхона жамоаси хизматидан баҳраманд бўлмоқда. Нон ишлаб чиқариш комбинатида тайёрланаётган маҳсулот турлари анчагина. Комбинат барпо этилганидан бери ўн йил вақт ўтди. Шу йилларда унинг қуввати муттасил ошиб борди, маҳсулотнинг янги-янги хилларини тайёрлаш ўзлаштирилди.

Ҳозирги вақтда комбинатда фақат миллий нон маҳсулотларидан беш тури ёпилмоқда. Умуман эса тайёрланаётган халқ истеъмол моллари хили элликта атрофида. Қандолат маҳсулотларининг ўзи ўттизтага яқинлашиб қолди. Бундан ташқари, олти турдаги салқин ичимликлар ҳам савдо шаҳобчаларига етказиб берилмоқда. Ишлаб чиқарилаётган макаронлар тури олтитага етди. Корхонада икки турдаги музқаймоқ тайёрлаш ҳам йўлга қўйилди.

Комбинат жамоаси аҳоли эҳтиёжини ҳисобга олиб, бир кеча кундузда 15 тоннагача нон ишлаб чиқармоқда. Бошқа маҳсулот турларини тайёрлаш муттасил ортиб боряпти. Корхона ишлаб чиқарган ялпи маҳсулот ҳажми олдинги йилнинг шу давридагига нисбатан олти баравар кўпайди. Бу ўз навбатида даромад ва олинаётган фойда миқдорининг ортишига олиб келмоқда. Натижада ишлаб чиқаришни кенгайтириш, комбинатнинг янги бўлимларини барпо этиш учун тобора кўпроқ маблағ ажратиш имкони туғилмоқда.

Шу туфайли корхона ҳузурида янги тегирмон ишга туширилди. Хитойдан келтирилган бу тегирмон ҳар куни тонна-тонналаб буғдойни тортиб бермоқда. Комбинатга қарашли бундай кичик тегирмонлар Бўка туманининг қатор хўжаликларида ҳам ишга туширилган бўлиб, аҳоли эҳтиёжи учун хизмат қилмоқда.

Бундай кичик тегирмонлар «Қашқадарё», Ойхўжа Йўлдошев номли, «Дўстлик» жамоа хўжаликларида ишлаб турипти. «Туркистон», Ҳамза номли жамоа хўжаликлари аъзолари ҳам ушбу тегирмонлардан фойдаланмоқдалар.

Фидокорона меҳнатлари туфайли шу йилнинг ўтган етти ойи давомида 2 миллион 745 минг сўм соф фойда олган корхона жамоаси аҳолига кўрсатилаётган хизмат ҳажмини кенгайтириш ва сифатини оширишга ёрдам берувчи янги режаларни тузиб, амалга оширмоқда.

Хусанбой АВВАЛОВ.

АЛАҲСИРАШ

Донишмандлардан бирига шундай савол беришибди: «Ниманинг чаққани ёмон?» «Ҳайвонлардан илоннинг, одамлардан ёлғончининг!» дея жавоб берибди донишманд.

Сўнгги пайтларда айрим Москва нашрлари ўз ўқувчилари эътиборини нима қилиб бўлса-да, Ўзбекистонга қаратиш қайғусига тушиб қолдилар. Коса тагида нимкоса борлигини билмаган ўқувчи «Хўш, бунинг нимаси ёмон? Мустақил Ўзбекистонимизга жаҳон назари тушиб турган, иқтисодий-ижтимоий тараққиётимизнинг ўзбек модели дунё мутараққий давлатлари томонидан эътироф этилган бир пайтда шимоллик қўшниларимиз ҳам қизиқишаётгандирлар-да», дея мулоҳаза қилиши мумкин.

Таассуфлар бўлсинки, «Независимая газета», «Сегодня», «Комсомольская правда», «Московская правда», «Известия» газеталари ва бошқа бир қатор нашрларнинг тахламлари билан танишиш беихтиёр шундай таассурот уйғотадики, бу мақолалар бир мақсадда — Ўзбекистондаги ҳақиқий аҳволни бузиб кўрсатиш, аниқроғи, Ўзбекистон ва унинг теварагидаги барқарор вазиятга раҳна солишни кўзда тутиб ёзилган.

Лисонимизда тан ҳарорати кўтарилганида одамнинг тиббий ҳолатини ифодаловчи шундай бир сўз бор: важара. Иситма важара қилган одам сўзига эгалик қила олмай қолади — алаҳлайди. Нима деяётганининг фаҳмига бормай, росту ёлғонни фарқлаб ўтирмай, бўлар-бўлмас гапларни айтаверади.

«Независимая газета»нинг 25 сентябрь сонида эълон қилинган мақола номини қаранг: «Гражданлар уруши мамлакатни парчалаб ташлашга олиб бормоқда». Тагсарлавҳа бундан-да ажабтовур — «Тожикистонни бўлиб юбориш хавфи замирида «буюк Ўзбекистон» барпо этиш ғояси ётибди». Мақолада ёзилишича, «Ўзбекистон республиканинг Турсунзода ва Ленинобод вилоятининг қатор туманлари каби бир қанча шимолий ҳудудларини ўзига қўшиб олди.

Тожикистондаги гражданлар уруши даврида Ўзбекистон махсус хизмати ходимлари ҳар икки урушаётган тожик кучлари томонида фаолият кўрсатиб, улар ўртасида нафрат, адоват ва низо уйғотган».

Ҳаётга назар солган киши бу гапларнинг чиндан ҳам алаҳсираш эканлигини билиб, ёқа ушлайди: Астағфурулло!

Ахир, мақолада келтирилган ҳудудлар қандай бўлса шундайлигича суверен Тожикистон таркибида эканлиги беш қўлдай аён-ку! Бу ўринда чечен-рус урушида тўкилган қонлар камлик қилгандай, мутлақо тўқиб чиқарилган «тожик-ўзбек зиддиятини» кўмсаётганларнинг қўли борлигини яққол сезиш мумкин.

Бир ёлғон чиппакка чиқиб қолса, бошқаси кор қилиб қолар, деган илинжда «Ўзбекистонда 6 миллион тожик яшайди, бутун республика бўйича эса 10 тожик мактаби бор», деб иккинчи бир ёлғонни тиқиштирганига нима дейсиз? Эслатиб қўймоқчимиз: Ўзбекистонда 1 миллион 100 мингдан зиёд тожик яшайди ва бу аҳоли умумий сонининг 4,8 фоизини ташкил қилади. Тожик мактаблари сони эса 293 та. Шунингдек, 539 рус, 288 қозоқ, 28 қирғиз, 37 туркман мактабларида мустақил мамлакатимизнинг ёш авлоди ўзбеклар қатори тенг шароитларда таълим-тарбия олишмоқда.

Мазкур мақола, бир сўз билан айтганда, бориб турган бузғунчилик. Энг ёмони, қўшни, қондош-қариндош икки республика ўртасида миллатлараро адоват уйғотиш, тарихан шаклланган сарҳадларни бузишга қаратилган душманлик акциясидир.

Очиғини айтиш керак, Россия нашрларида мустақил Ўзбекистонни салбий рангларда кўрсатиш, барча жабҳаларда ҳаётини миллий анъаналар ва умуминсоний қадриятларга асосланган демократик тамойиллар руҳида янгилаётган озод халқнинг бунёдкорлик меҳнатини камситишга қаратилган мақолаларга ўрин берилмоқда. Ижтимоий-иқтисодий соҳаларда, халқаро муносабатларда эришаётган ютуқларимиз оламга аён. Чамаси, бу айрим пинҳоний кучларга маъқул келмаяпти. Яна ўша «Независимая газета» 27 сентябрь сонида шундай деб ёзади: «Ўзбекистон мустақиллиги байрам қилинган кунларда «мустақиллик» сўзини одамлар «мустаҳкам қуллик» деб аташаяпти». Бу, аслини олганда, мустақиллик йўлида дадил илгарилаб бораётган давлатни ўзгалар нигоҳида бадном қилишга бўлган уринишдир.

Ўзбекистон мавзуида «донишманд»лик қилиш борасида «Комсомольская правда» газетаси ҳам орқада қолмасликка чиранаётган кўринади. Айнан шу газета Чеченистон ҳақидаги «Ҳалокатли транзит-1» деб номланган мақолада уялмай-нетмай «эртак» тўқийди. Бу «эртак»да ҳикоя қилинишича, гиёҳвандлик моддалари Афғонистондан расмий равишда «Дудаев режими» учун Грозныйга «Самарқанд» аэропорти орқали «ўтказиб қўйилган» эмиш. «Ишончли манбалар»дан айтишларича, бу ишга «юксак мартабали раҳбарлар» аралашган. «Эртак»ларига ўзлари ишонишсин! Ўзбекистон сарҳади халқаро гиёҳвандлик бизнесига мустаҳкам қўрғон бўлиб турибди. Ўзбекистон орқали олиб ўтилмоқчи бўлинган, қўлга туширилган ва мусодара қилинган тонналаб гиёҳванд моддалар расмий доиралар ва журналистлар иштирокида йўқ қилинганлиги ҳақидаги Халқаро ташкилот ҳисоботи ўзимизда ва чет эл матбуотида кенг ёритилди.

Табиийки, газета умид қилган шов-шув унинг ўз саҳифасидаёқ жон таслим қилди. Газета эса мисқоллаб йиғиб келаётган обрўйини ўз ўқувчилари олдида ботмонлаб йўқотди.

Сирасини айтганда, ақл бовар қилмас, ажабтовур ёлғонларнинг бири пуфакдек ёрилиши билан бошқа бир нашрда унинг иккинчиси пайдо бўлади. Бугунги кун ҳаётига оиди иш бермаса, тарихдан ўтирик сўзласак ишониб қолишар, деб хаёл қилишади, номаълум манбаларга «асос»ланишади. Мисол учун, «Известия» газетаси («Темур ворислари ўз йўлларидан бормоқдалар». 1996 йил 1 октябрь) ёзишича, 1864 йили «Тошкент ҳокими шаҳарнинг барча 12 дарвозаси калитларини генерал Черняевга Қўқон хонлигидан шаҳарнинг ҳимоячиси» сифатида топширган эмиш. Жаноб журналист, чамаси, Тошкент, аввало, Қўқон хонлигига қараганлигини, Тошкент ҳимоясида хон навкарлари турганлигини, генерал Черняев шаҳарни очлик ва сувсизликка маҳкум этиб, бегуноҳ одамлар қонини тўкиб босқин билан олганини, ён-атрофдаги қишлоқларда ҳатто бешикдаги болаларни тиғдан ўтказдирганини билса ҳам, билмасликка олади ё билишни истамайди.

Ҳа, мана шундай алоқ-чалоқ гаплар. Шундайку-я, аммо алаҳсираётган одамнинг кўнглида нима муддао ётганлигини ҳам айтмасак бўлмас.

Келинг, буни айтишдан аввал мустақиллик арафасидаги ва унинг дастлабки йилларидаги ҳаётимизга бир назар солайлик. Шўролар давридан бизга нима мерос қолган эди? Тарихи таҳқирланган, маънавий мероси топталган, далалари-ю аҳолиси заҳарланган, саноати ривожланмаган аграр бир ўлка. Мутелик ва қуллик асорати. Давлат бошқаруви издан чиққан, пароканда ижтимоий ҳаёт. Ўша йилларда кўп нарсалардан тахчиллик бўлиб, очарчилик остонасига бориб қолганмиз.

Бирин-кетин рўй берган Фарғона, Паркент, Бўка, Ўш фожиалари. Мана шундай бир шароитда мустақилликка эришиб, юртбошимиз раҳбарлигида янги ҳаёт қуришга киришдик. Энг аввало, юртимизда тинчлик ва барқарорлик, аҳиллик ва миллатлар ўртасида тотувлик қарор топди. Республикамиз тараққиётининг бешта асосий қоидага асосланган иқтисодий ва ҳуқуқий тамойилларини ишлаб чиқдик ҳамда уларни изчил, босқичма-босқич амалга оширишга киришдик. Бугун фахр ва ифтихор билан айтамизки, жонажон диёримиз дунё мамлакатлари шодасида маржондек товланиб турибди. Ўзбекистоннинг халқаро нуфузи, унинг жаҳон ҳамжамиятида тутган ўрни ва иштироки тобора юксалиб, мустаҳкамланиб бормоқда. Иқтисодий-ижтимоий, сиёсий-маънавий янгиланиш ва тараққиётнинг Ўзбекистон модели ўзини тўла-тўкис оқлаганига гувоҳ бўлиб турибмиз. Бундан бутун халқимиз, бизга дўст кўзини тиккан олис-яқиндаги барча хайрихоҳ кишилар мамнун.

Ўзбекистонни яна қайтадан мустабидлик комига тортмоқчи бўлганлар доғда қолишди. Мана шу аламзадалик Россиядаги айрим сиёсий кучларнинг уйқусини ўчирмоқда. Улар мартабали нашрлар журналистларининг бошларини айлантириб, ўзларига оғдириб, ноғораларига ўйнатмоқдалар. Бундай пинҳон кучларнинг мақсадлари аён: Ўзбекистондаги барқарор вазиятга раҳна солиш. Бир халқни иккинчи бир халқ номидан бадном қилиб,ораларига низо уруғи сепиш ва ниҳоят, ўзбек халқининг миллий шаъни, миллий ғурурини камситиш. Шу йўл билан иқтисодий, сиёсий, маънавий соҳаларда қадам-бақадам, босқичма-босқич амалга оширилаётган ислоҳотларни обрўсизлантиришдан, чет эл инвестициялари йўлига ғов солишдан иборат.

Шуни алоҳида таъкидлаш кераккки, мамлакатимиздаги барқарор вазият, аҳолининг нисбатан яхши турмуш шароити, ислоҳотлар йўлида олға қўйилаётган дадил ва ишончли қадам Ўзбекистон ҳудудидан ташқаридаги одамлар қалбида ҳам ҳавас уйғотмоқда. Яна бир муҳим жиҳати, мамлакатимизда яшаётган руслар ҳам аҳил ва тотув турмуш кечиришмоқда. Аҳоли кўчиб кетиши тўхтади. Мана шундай манзур бир ҳолат Россияда кимларгадир ёқмаётганлиги аниқ.

Ўз ўқувчисини ҳурмат қилган ҳар қандай нашр адолат мезони билан иш тутиши лозим. Адолат мантиғи шундан иборатки, Ўзбекистон мунтазам суръатда ўз саноат қувватини ошириб, янгидан-янги иқтисодий муносабатлар ўрнатиб бормоқда. Бу борада янги ё эски ҳамкор бўлсин, ўзаро тенг шериклик қоидаларига қатъий амал қилмоқда. Давлат бозор иқтисодиёти йўлида собит илгарилаб бораётир. Устувор йўналишлар ишлаб чиқилмоқда. Бу, бир томондан, рақобатбардош маҳсулотлар ишлаб чиқариш, иккинчи томондан, жаҳон бозоридан муносиб ўрин эгаллашга бўлган қатъий ҳаракатдан иборат.

Мамлакатимизда нафақат иқтисодиёт, балки тарихий, маънавий қадриятларга, маърифатга ҳам катта эътибор берилмоқда. Аҳолини ижтимоий муҳофаза қилиш диққат марказида. Кундек равшан нарсалардан кўз юмиб бўладими?

Президентимиз Ислом Каримов Олий Мажлис 6-сессиясида алоҳида таъкидлаганидек: «Чекланган тафаккур, мафкуравий қарамлик, боқимандалик билан боғлиқ барча нарса ўтмишга айланмоқда, кишиларимизда мамлакат ичидагина эмас, балки унинг ташқарисида ҳам содир бўлаётган воқеа-ҳодисаларга дахлдорлик туйғуси ошиб бормоқда.

Мустақиллик йилларида ўзимизнингина эмас, бошқа мамлакатлар мисолида тўпланган, кичик бўлса-да, бироқ анчагина аччиқ тажриба одамларнинг кўзини очди, улар зийракроқ ва бошқаларга нисбатан сабр-бардошлироқ бўлиб қолди. Ҳаётнинг ўзи бизга турли миллат, эътиқод ва дин вакиллари ўртасида ўзаро ҳурмат ҳукм сурган шароитдагина умумий хонадонимиз, умумий келажагимиз, фарзандларимиз келажагини қуриш мумкинлигини кўрсатиб турибди.

Бундай кишиларни ҳеч қандай куч билан ўзлари танлаб олган йўлдан орқага қайтариб бўлмаслигига ишончим комил!».

«Халқ сўзи» газетасининг 5 октябрь сонидан.

Долзарб мавзу

ҒАЛЛАКОР БЎЛСАНГ, ҲАРАКАТИНГНИ ҚИЛИБ ҚОЛ!

Республикамизда ғалла мустақиллигига эришиш учун жуда катта ишлар амалга оширилмоқда. Ўзбекистон қишлоқ хўжалик вазирлигида бўлиб ўтган селектор кенгашида ғалла етиштиришни кўпайтириш, кузги шудгорни ўз вақтида амалга ошириш, кузги экинлар экишни жадаллаштириш ва бошқа кўпгина масалалар муҳокама этилди. Кенгашда вилоятимизда ҳам бу масалаларни ҳал этиш билан боғлиқ қатор камчиликлар борлиги қайд этиб ўтилди.

Жумладан, кузги ғалла экиш, шудгорлаш ишларида сусткашликка йўл қўйилаётганлиги танқид қилинди.

— Биз, — деб айтишди вилоят ҳокимлигида, — бу танқиддан тўғри хулоса чиқариб, кузги ғалла экишни жадаллаштириш, шудгорлашни ўз вақтида ўтказиш билан боғлиқ бўлган масалалар қандай ҳал этилаётганлигини қатъий назоратга олганмиз. Қолоқликни тезроқ тугатиш учун барча чора ва тадбирлар кўрилаётир.

Вилоятимизда бу йил ғалла экиш учун 125 минг гектар, шу жумладан, 98 минг гектар суғориладиган ҳосилдор ерлар ажратилган. Катта майдонларга ғалланинг «Интенсив» нави экилмоқда. Бу нав бизнинг шароитимизда синаб кўрилган ва яхши ҳосил бермоқда.

Вилоятда 18 та уруғчиликка ихтисослашган хўжалик ташкил этилган. Уларнинг базасида келгуси ҳосил учун уруғлик фонди яратилади. Кузги ғалла ҳосилининг баракали ва салмоқли бўлиши уруғ экишга қандай тайёрланганлигига боғлиқ. Шу мақсадда уруғлик учун ажратилган ғалла дориланган ва махсус ишловдан ўтказилган.

Уруғчиликка ихтисослашган хўжаликларга экиш учун ғалланинг янги, юқори ҳосилли «Юна» ва «Ёнбош» навлари ажратилди.

Айни кунларда жойларда экишнинг боришини ташкил этилган гуруҳлар назорат қилиб бормоқда.

Шу кунгача бўлган маълумотга қараганда, вилоятда 40 минг гектардан ортиқ майдонга ғалла экиб бўлинди. Экиш суръатини кучайтиришга қаратилган имкониятлар қидириб топилмоқда. Агротехника тадбирларининг ўз вақтида амалга оширилиши учун ҳаракат қилинаётир.

Шундай қилиб, барча куч ва имкониятлар 10 октябрга қадар камида 60 минг гектар ерга ғалла экиб олишга қаратилган. 20 октябрга қадар суғориладиган майдонларга ғалла экиш ниҳоясига етказилади. Шу ойнинг охиригача эса баҳорикор ерларда ғалла экиш тугалланади.

Таҳлиллар шуни кўрсатдики, вилоятда кузги ғалла экиш ва шудгорлашни жадаллаштириш учун етарли имкониятлар бор. Хўжаликлар зарур техника ва агрегатларга эга. Айни кунларда вилоят мутахассислари бу соҳада деҳқонларга, ғаллакорларга керакли ёрдам ва маслаҳатларни бериб, йўл-йўриқлар кўрсатмоқдалар.

ҲОСИЛ — 96

«ЎЗБЕКИСТОН» СУРЪАТИ

Репортаж

ТУМАН пахта штаби ўз номи билан штаб. Иккита телефон аппарати ва рация ўрнатилган. Хўжаликларда йиғим-терим қандай бораётганлиги теримчи ва ёрдамчиларнинг иш унуми, уларга яратилган шароит, қаерда ва қанча терим машиналари ишлаётгани, иш самараси ҳақида олинаётган маълумотларда ўз аксини топиб бораяпти:

— «Ўзбекистон» тажриба фермерлар уюшмасининг 4-бўлимида Ҳайдаралиев режани бажарди, маълумотларни эса кечқурун пахта заводига борганда олиб бораман.

— Табриклайман, — дейди навбатчи — агросаноат уюшмаси раиси муовини Тўйчи Мирхонов хушхабарни дафтарига қайд этаркан. Сўнг у бизга тушунтирди. — Хўжалик раҳбари Абдумутал Шерматов қўнғироқ қиляпти. — Сўнг уюшма раҳбаридан сўради. — Нечта машина теримга чиқди?

— Элликта, тўртта «Кейс» ҳам шу ҳисобдан. «Кейс»ларнинг иш унуми ўттиз тоннага етди.

— «Ўжакент»дан, иккинчи бригада бошлиғи Валентин Ли гапиряпти. Битта машинамиз икки соатдирки тўхтаб турипти. Зарур эҳтиёт қисм топилмагани учун механикларимиз ноилож. Илтимос, тумандаги кўчма устахона келиб кетса...

— Ҳозир хабар бераман, — Тўйчи Мирхонов шундай деб туман қишлоқ хўжалик техникасини таъмирлаш идораси билан рация орқали боғланди-да, сўнг яна телефон гўшагини кўтарди. — Ҳозир йўлга чиқишяпти, кутинг.

У биз билан суҳбатлашишга бир «чимдим»гина вақт топди.

— Туман бўйича 13,5 минг гектар ерда пахта етиштирилган. Гектаридан 27,2 центнердан хирмон кўтарилади. Бу — режамиз. Ҳозир 14 минг киши теримда қатнашяпти. Терилаётган ҳосил ҳар бир теримчи ҳисобига 70 килограммданни ташкил этяпти. 160 та терим машиналари ҳар куни 500 тоннага етказиб ҳосил теряпти. Тез кун ичида яна 20 та машина далага чиқади. Ҳозир кунлик терим суръати 3,2 фоиздан ошди, 1200 тоннага етказиб пахта тайёрланяпти. Яна бир гап: хўжаликларда шоли ўрими ҳам бошланди. Дон экиш тез боряпти.

Пахта штаби навбатчилари билан келишиб, ана шу ишлар билан танишгани хўжаликларга чиқиб кетдик.

...«Ўзбекистон» тажриба-фермерлар уюшмаси. Пахтачилик билан боғлиқ энг янги тажрибалар, янги техникалар аввал шу ерда синаб кўрилиб, сўнг бошқа хўжаликларга йўл олади. Уюшмада бу йил 3 минг гектар майдонда пахта етиштирилди. Исроилликларнинг тавсияси билан ғўзаларни томчилатиб суғориш ҳам даставвал шу ерда қўлланилди, «Байр» гербицидлари далани бегона ўтдан батамом тозалагани уюшма фермерлари томонидан тўла маъқулланди.

— Энг аввало, меҳнат ва маблағ сарфи камайди, — дейди уюшма раиси Абдумутал Шерматов. — Муҳими 225 гектар ерда шу усул қўлланилган пайкалларда бошқа жойлардагига қараганда тўрт-беш центнер кўп ҳосил етиштирилди, пахта таннархи анча пасайди. Ана шуни эътиборга олиб, кейинги йили бу усулни бошқа майдонларда ҳам қўлламоқчимиз. Ҳозир далаларимизда 50 та терим техникаси ишлаяпти. Бу йил режани 20 октябргача бажарамиз. Ана шунда ҳосилнинг ҳаммаси биринчи навга қабул қилиб олинади.

Раис бизни АҚШда ишланган «Кейс» комбайнлари пахта тераётган 1-бўлимнинг Сафарали Комеков бошлиқ бригадасига бошлаб борди. 70 гектардан иборат пахта майдонлари асосан иккита пайкалда жойлашган. Иккита икки қаторли ва яна шунча тўрт қаторли «Кейс» терим машиналари, нариги пайкалда эса иккита оддий агрегатлар ишлаётир. Оддий машиналар картани бир айланиб келгунича «Кейс»лар пайкалда уч бора қатнаётгани эътиборимизни тортди.

— «Кейс»ларнинг тезлиги соатига 6,6 километрни ташкил этади. — деди Сафарали Комеков. — Бундан ташқари улар тераётган пахта гектарига 28,8 центнерга, оддий терим машиналарида эса 25 центнерга етяпти. Кеча ҳисоблаб чиқдик, икки қаторли «Кейс» 15 тонна, тўрт қаторлиги эса 30 тонна ҳосил терди. Ўз машиналаримизнинг меҳнат унуми эса етти тоннани ташкил этмоқда.

Кузатдик. «Кейс»ларнинг тиркама ва махсус ускуналанган автомашиналарга пахта тўкиши ҳам ўзгача. Поршенлар ёрдамида кўтарилган бункерлардан ҳосил бирйўла тиркамаларга ағдарилмай, махсус мосламалар ёрдамида терилган ҳосил аста-секин, эҳтиёткорлик билан бўшатилади. Бир сиқим пахта ҳам ерга тўкилмайди. Бу машиналар айни деҳқон орзу қилган техника экан.

Механик-ҳайдовчилар Ҳаким Мақсудов билан Собиржон Шералиев «Кейс»ларда ишлашнинг сирларини яхши ўрганиб олишибди.

— Меҳнат унумдорлиги юқори, — дейди Ҳаким Мақсудов. — Шу билан бирга механик-ҳайдовчи ўтирадиган жойга на чанг ва на ғубор киради. Барча юмушларни компьютерлар «ўз қўлига олган». Иш эмас, роҳатнинг ўзи...

Бригадада йиғим-терим ва пахта топшириш конвейер усулида ташкил этилган. Учтадан тиркама тақиб олган иккита тракторлардан бири далада бўлганида, бошқаси уюшмада жойлашган «Мустақиллик» пахта тайёрлаш пунктига йўл олган бўлади. Булардан ташқари 81-автокорхонадан ёрдамга келган Жефер Таганбетов ҳам шу бригадага бириктилган. У ўзининг «Колхида» автомашинасида ҳар куни уч-тўрт марта пахта пунктига ҳосил етказиб беряпти. Теримчилар киши бошига ўртача 100 — 120 килограммдан ҳосил топширишяпти. Турсуной Исмоилова ва Анора Қорабоеваларнинг кунлик иш суръати 200 килограммга етмоқда. Бошқа бригадалар қатори биз ҳам ҳар беш кунда теримчилар билан ҳисоб-китоб қилиб боряпмиз, — дейди бригада бошлиғи. — Ҳар бир киши 1000-1200 сўмдан, илғорлар эса 2 минг сўмга етказиб ҳақ оляптилар. Механик-ҳайдовчилар ҳам ўз ишларидан хурсанд. Негаки улар беш кунда икки-уч минг сўм пул олаётирлар.

Бригада 10 октябргача гектаридан 28,8 центнердан пахта топшириб, режани бажаришни кўзлаяпти. Далада ҳосил кўп, улар топшириқдан ташқари яна 40 тонна пахта йиғиб-териб олишмоқчи. Қўшни Маҳамад Темиров, Алижон Каримов бошлиқ бригадалар ҳам ана шундай зайлда йиғим-теримни олиб боряптилар...

Қуйичирчиқ туманидаги бошқа хўжаликларда ҳам йиғим-терим тезкорлик билан олиб борилмоқда. Суръатни ошириш учун қандай имкониятлар бўлса, ҳаммасидан самарали фойдаланиляпти. Дарҳақиқат, бугун ҳаммада битта мақсад — етиштирилган мўл ҳосилни вақтида йиғиб-териб олиб, давлатга топшириш.

Рафиқ ТУРСУНОВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

СУРАТЛАРДА: «Кейс»лар далада; «Ўжакент» жамоа хўжалигининг илғор теримчиси Гулчеҳра Юсупова. У кунига 160 килограммга етказиб пахта термоқда (чапда).
Ҳусанбой АВВАЛОВ олган суратлар.

Қишлоқ мулкдорлари

«САККИЗ ҚИРРАЛИ» ОДАМЛАР

Бу қанақаси бўлди. Нима деганингиз? Сарлавҳани ўқиб беихтиёр шундай савол берасиз. Шошилмай туринг, гап бошқа ёқда... Тошкент туманидаги Навоий номли жамоа хўжалиги «Абдусаттор» чорвачилик ҳиссадорлик уюшмаси раиси Абдуғаффор Абдусатторовнинг ишлари, ютуқлари, режалари, уй ва ташвишлари билан танишсангиз, бу саволга бир қадар жавоб олишингизга ишончимиз комил.

Аввало, Абдусаттор ака ким бўлганлиги ҳақида: дунё дунё бўлибдики, раҳматли бўлиб кетган олиму-фузалолар, яхши одамларнинг бизга қолдириб кетган маънавий бойлиги, ўгитлари, насиҳатлари, тутган йўллари, руҳлари ҳамиша бизга куч-қувват бағишлаб, мададкор бўлиб келмоқда. Қишлоқда туғилиб ўсиб, эсини танигандан буён, ўзини меҳнатга урган, узоқ йиллар давомида қўйчилик, чорвачилик билан машғул бўлган, фермага мудирлик қилган, бу тармоқнинг икир-чикирларини беш қўлдек биладиган ва беминнат хизмати билан элга танилган Абдусаттор ака фарзандларини ўз ёнига олиб суҳбатлашганда икки гапнинг бирида «тўрт қирра бўлманг, ўтириб, сурилиб юришингизга тўғри келади. Саккиз қирра бўлинг, хоҳлаган томонга юриб кетаверасиз, хоҳлаган ишингизни бажарасиз, қийналмайсиз ҳаётда», дердилар.

Ёш Абдуғаффор ўшанда бу гапларнинг маъносига унча эътибор бермаганди, лекин катта бўлган сари бу гапларнинг маъноси теранлигига тушуна борди. Отаси ўшанда фарзандларини илм-ҳунар эгаллашдан чарчамасликка ундарди. Йигит киши қаерга борса, унинг ошиғи олчи туриши керак. У мен бу ишни билмайман, у ишни билмайман демаслиги керак. Шунинг учун ҳам Абдуғаффор вояга етгач, қурувчи бўлишга аҳд қилди. Ўқиб яхшигина мутахассис бўлиб қишлоғига келди.

...У жамоа хўжалиги раисининг қурувчилик бўйича ўринбосари бўлиб ишлаганида ўзининг тиришқоқлиги, касбига меҳри билан жамоанинг меҳрини қозонди. Қиламан, деган ишини, албатта, қилмасдан қўймасди. Ана шу ҳислати ҳаммага ёқади. Шунинг учун ҳам оқсаб келаётган фермани хусусийлаштириш, ҳиссадорлик уюшмасига айлантириш ҳақида гап борганда кўпчилик бу ишни Абдуғаффордан бўлак ҳеч ким уддалай олмайди, деган қарорга келди.

Абдуғаффор айримларга ўхшаб йўқ, бу иш менга тўғри келмайди, қўлимдан келмайди, деб ўтирмади. Сир эмас, одамлар орасида чорвачилик фермаларини хусусийлаштириш керак эмасди, тармоқнинг аҳволи ёмонлашади, чорва бош сони, маҳсулот камайиб кетади, деган гаплар юради. Бундай гаплар Абдуғаффорнинг ҳам қулоғига чалинган, албатта. Лекин у хусусийлашган ферма қандай бўлишини, иш қандай ташкил этилса маҳсулот етиштиришни кескин кўпайтириш, сифатини яхшилаш, даромад манбаига айлантириш мумкинлигини кўрсатиб қўйишга жазм этганди.

Бу ҳақда кўп ўйлади, мулоҳаза қилди. Хусусийлашган фермада фақатгина ҳалол, фидойи, «сеники-меники» демайдиган, бир-бирига ишонадиган, бир-бирига асло панд бермайдиган одамлар меҳнат қилиши керак! Буларни қаердан топиш керак? Албатта, ўз яқинларини ишга жалб этиш зарур-да! У шундай қилди. Ўз ёнига укалари: Абдумажид, Абдумалик, Бахтиёр, куёвлари Тўлқин, Дилмурод, Абдувоҳидларни олди. Ҳар бирининг ўзига яраша илми, ҳунари, иқтидори бор. Шуларга қараб иш тақсимлади. Дилмурод сут ташийдиган машинада ишлайдиган бўлди. Абдувоҳид ёрдамчи бухгалтерлик қила бошлади. Тўлқин фермага мудир қилиб тайинланди. У тракторчиликни ҳам ўз бўйнига олди. Абдумажид механик-усталик қила бошлади. Абдумалик комбайн ҳайдайман деди. Бахтиёр бўлса ем-хашак етиштириладиган даланинг агрономи вазифасини бажарадиган бўлди.

Абдуғаффор шу зайлда чорвачиликни фойдага киритиш йўлларини излай бошлади.

Ҳаммага маълум ҳақиқат бор. Ишлаб чиқарувчига моддий шароитларни яратиб бермасдан туриб, мақсадга эришиб бўлмайди. Шундай бўлсинки, эрта тонгда фермага яхши ният билан келадиган ҳар бир чорвадор, ҳар бир хизматчи фақат ишини ўйласин. Ҳаёли уй-рўзғор ташвиши билан асло банд бўлмасин. Абдуғаффор шу ҳақда ўйлаб, албатта, фермада кичик омборхона ташкил этиш керак ва бу омборхонада чорвадорларнинг кундалик рўзғорлари учун зарур бўладиган ун, гуруч, ёғ бўлиши шарт, деган қарорга келди ва режасини амалга оширди.

Бу тадбир одамларнинг руҳини кўтарди, дилини ёритди. Иш ўз-ўзидан юриша бошлади.

Фермер навбатдаги режасини амалга оширишга ҳам астойдил киришди. Уларга 300 гектар ер бириктилган эди. Бу ерлардан олиб келинган ҳосилни биз ҳам оладиган бўлсак, чорвани тўйдириб боқолмаймиз. Ўзимизни ўзимиз озуқа билан таъминлай олмаймиз. Бунинг учун ерга, экин-тикинга, ҳосил етиштиришга муносабатни, ишни ташкил этишни тубдан ўзгартириш керак! Айримлар ҳар гектаридан 200 центнердан ошириб беда пичани олиш мумкин эмас, дейишади. Бекор гап. Бедани олти марта десак, ёлғончи бўламиз-у, беш марта тўлиқ ўриб олиш мумкин. Бунинг учун мутахассислар айтганидек, ҳар ўримдан сўнг беда майдонини ўғитлаб, суғориб турилса 28 кунда ўримга тайёр бўлади. Обдон гуллаб, сифатини йўқотгандан кейин эмас, 25-30 фоиз гуллагач ўримга киришилса, ҳам баракали, ҳам сифатли пичан олинади. Озуқакорлар билан шу ҳақда келишилди, шартнома тузилди. Режа 150 центнер қилиб белгиланди. Кимки режадан оширса, 50 фоизини ўзи олаверади. Яна шуниси ҳам бор: агар бажармаса қаердан топиши билан бизнинг ишимиз йўқ, натура ҳолида ўрнига қўяди. Одамларда ҳам қизиқиш, ҳам масъулият кучайди. Биринчи йилиёқ бу тартибнинг жорий этилиши ўз самарасини кўрсатди. 200 гектар ерга экилган беда, 105 гектар ерга экилган силос учун мўлжалланган маккажўхори, 15 гектар ерга экилган лавлагидан юқори ҳосил олинди. Ҳам ферма етарли ем-хашак билан таъминланди, ҳам озуқакорлар ўз шахсий чорваларининг қишлик ғамини еб қўйдилар. Ўз-ўзидан соғин сигирлардан сут соғиб олиш ҳам кўпайди. Фермадаги 580 бош мол, шу жумладан 255 сигир учун жамғарилган ем-хашак етиб-ортиб қола бошлади. Ферма ҳиссадорлик жамиятига айланмасдан олдин ҳар бир сигирдан 7-8 литрдан, йилига 2600-2700 литр сут соғиб олинарди. Биринчи йили соғин сигирлардан 10-11 литр, кейин ҳатто 12-13 литрга етказиб сут соғиб ола бошладилар. Чорва фойдага кирди. Агарда 1994 йилда чорвадан 76 минг сўм зиён кўрилган бўлса, 1995 йилда 200 минг сўм соф фойда олинди. Бу йил кам деганда 1,5 миллион сўмни мўлжаллаб туришибди. Бунинг учун ҳисоб-китоб, асос бор. Буромад ҳам шунга яраша бўлади-да Ўртача ойлик 3-4 минг сўмни ташкил этади. Чунки бир литр соғиб олинган сутга 10 сўмдан тўланади. Сўқимларни семиртирганлик учун ҳам алоҳида ҳақ тўланади.

Фермер Абдуғаффор чорвадорларни ижтимоий ҳимоялашга ҳам алоҳида эътибор бера бошлади. Чорвадор хонадонларга электр, газ, боғча пулининг 50 фоизи жамият ҳисобидан тўланади. Ҳиссадорлик жамияти хўжаликдаги 15-мактабни ўз оталиғига олди. Ҳар куни мактаб буфетига болаларга тарқатиш учун 20 литр сут, бир ойда 50—100 килограмм гўшт берилади. Бундан ташқари мактаб биносини таъмирлаш учун 20-30 минг сўм пул ҳам ажратилади.

Ҳар ойда ўқувчиларнинг давоматни қандай ўзлаштирганликлари якун қилинади ва жамият ўз ҳисобидан беш илғор ўқувчини ҳар ойда 100 сўмдан стипендия билан таъминлайди. Энг яхши ўқитувчи ҳам тақдирланади. Жамият ҳар йили ўтказиладиган Наврўз байрамлари, хайрия марафонларида ҳам саховатини аямайди. Бу йил 6 та ночор оилага олтита ғунажин тортиқ қилинди. Байрамлар, янги йил арафасида кичкинтойларга совға-саломлар улашилди.

Бундай саховат кўламини, салмоғини янада кенгайтириш ва кўпайтириш учун жамият ўз фаолиятини яна ҳам яхшилаб, чорва маҳсулдорлигини, олинадиган соф фойдани кўпайтириш йўлларини изламоқда, бунинг учун тажриба ҳам, имконият ҳам бор.

— Имкониятлардан бири шуки, — дейди фермер, — биз йил охирига бориб соғин сигирлар сонини 235 тадан 300 тага кўпайтирамиз. Келгусида 350 тага етказамиз. Ҳар бош соғин сигирдан камида 3200 — 3500 литрдан сут соғиб олишга ҳаракат қиламиз. Яна бир муҳим жиҳатга эътибор берамиз. Бошқарувни ихчамлаштириб, такомиллаштирамиз, автоматлаштирамиз.

— Ҳақиқий фермер бўларкансиз-да, — деймиз ҳазиллашиб.

— Қаёқда, ҳали унга анча бор, — дейди Абдуғаффор. — Бунинг учун кўпгина муаммоларни ҳал қилиш, кўп тўсиқларни енгишимиз керак. Ҳаракат қилаяпмизу, уларни ҳал этишга қурбимиз етмаяпти-да?

— Қандай муаммолар экан?

— Айтсам фойдаси бўлармикин, булар ҳамма фермерларга тааллуқли, сурункали касалликка ўхшайди-да! Мана, техникага кўрсатиладиган сервис хизматини олайлик. Хизмат ҳақи жуда баланд-да. Бу, албатта, маҳсулотимиз таннархини баланд қилиб юбораяпти. Ахир, арзон маҳсулот етиштирсак, халққа арзон сотамиз-ку! Нега буни ҳисобга олмаслик, нега хизмат ҳақини арзонлаштирмаслик керак?! Тушунолмайман!

Ем емаса мол яхши сут бермайди, семирмайди. Лекин биз рисоладагидек емни олиб туриш учун кафолатланмаганмиз. Пахтакорлар-ку, бундай имкониятга эгалар. Улар топширган пахталари ҳисобига шелуха, кунжарани мунтазам олиб туришади. Хўш, бизнинг айбимиз нима? Нима учун бизга фонд ажратилмайди. Биз ялиниб-ёлвориб кун кўряпмиз. Мутасаддимиз «Ўзмевасабзавот» раҳбарларига айтсак, қулоқ солишмайди. Ҳозир бозор иқтисоди, ҳар ким ўз аравасини ўзи тортиши керак! Ўзларинг қандай қилиб бўлса ҳам топаверинглар, дейишади. Ҳисобот сўрашганда кошки буни ҳисобга олишса. Нефть маҳсулотлари олишда эса хўжаликка қараммиз. Шундай пайтлар бўладики, далада айни иш қизғин пайтда нефть маҳсулоти тугаб қолади. Хўжаликдан сўраймиз. Шошмай туринглар, ўзимизга ҳам йўқ, деб жавоб беришади. Лекин даладаги ишни тўхтатиб туриб бўлмайдику! Шундай экан, нима учун фермерларга ҳам нефть маҳсулотлари олишлари учун фонд ажратмайдилар. Ана шунда биз ҳам бундай маҳсулотни базанинг ўзидан олиб келиб, захира қилиб қўйган бўлардик.

Мен ўша куни ҳиссадорлик жамияти фермасини айланиб, чорвадорлар билан суҳбатлашиб, фикрлашиб, уларнинг иши билан танишиб, юқори кўрсаткичларга эришаётганликларини кўргач, ҳақиқатан ҳам мулк ўз эгасини топган жойда мўъжизалар яратилиши мумкинлигига ишонч ҳосил қилдим.

Носир РИХСИЕВ.

СОҲИБКОРЛАР ҲУЗУРИДА

ОЛМА ПИШГАНДА КЕЛИНГ!

... Тагига тушганда келинг! Худди ўша машҳур қўшиқда айтилганидек, шу кунларда «Олмазор» боғдорчилик хўжалигининг боғу-роғларида бўлсангиз ғарқ пишган, новвотдек товланаётган қанду-шакар узумларни, ўзини кўз-кўз қилаётган қирмизи ранг олхўри-ю олмаларни кўриб, ўзингизни гўё жаннатга тушиб қолгандек ҳис қиласиз.

Ҳамроҳим, «Олмазор» жамоа хўжалигининг 4-боғдорчилик бригадаси бошлиғи Комилжон Жалилов билан олмазорни айланар эканмиз, у шундай деди:

— Ўзингиз кўриб турибсиз. Мева-чеваларнинг сифати ёмон эмас. Биз ўз маҳсулотимизни пойтахт шаҳридаги истеъмолчиларга шартнома асосида етказиб беряпмиз. Навсиз олмаларни эса консерва заводларига топширяпмиз. Сирасини айтганда ҳозирги шароитда мана шу маҳсулотларни қайта ишлайдиган корхона қуришимиз керак. Биз энди шу хусусда бош қотиришимиз лозим. Боғбонларимиз ўз маҳсулотлари билан жаҳон бозорига фақат шу йўллар билан — қайта ишлаш корхоналари қуриш билангина чиқиши мумкин.

Дарҳақиқат, Комилжоннинг гапида жон бор. Мисол учун биргина унинг бригадасини оладиган бўлсак, бу ерда 300 тонна олма, 50 тонна шафтоли, 40 тонна олхўри, қанчадан-қанча узум ҳосили олинади. Албатта, шунча ҳосилнинг бир қисмини қайта ишлаш жамоага катта фойда келтиради. Яқин келажакда Комилжоннинг орзу-мақсадлари амалга ошиб қолса ажаб эмас.

Суҳбат билан бўлиб олма тераётган боғбонларнинг олдига бориб қолганимизни сезмай қолдик. Дарҳақиқат, олмазорларда ҳосил чўғи баланд. Мевасини кўтаролмай шохлари эгилган. Ишчилар тагига тўкилган олмаларни яшикларга теришаётган эди. Бу олмаларни консерва заводларига килосини 2 сўмдан сотяпмиз, дейди бригада бошлиғи. Сара олмалар харидорлари эса доим топилади. Бригаданинг Усмон Юсупов, Холдор Қурбонбоев, Озода Рашидова, Мукаррам Умирзоқова сингари ишчилари кунига 300-500 килограммдан олма теришга эришмоқдалар. Умуман, бригаданинг 100 гектар майдони бўлса, шунинг 80 фоизи оилаларга пудрат асосида бўлиб берилган. Пудратчилар боғ-роғларга ўз шахсий боғларидай эътибор бериб қараганликлари учун ҳам бу йил ҳосил ҳар қачонгидай мўл бўлган. Бригада боғбонлари шафтоли ва олхўри топшириш режаларини бажардилар. 100 тонна олма терилди. Яна 200 тоннадан зиёд ҳосилимиз бор, дейди Комилжон фахр билан. Кеч кузда 10 гектар боғ орасига буғдой экилганди. Гектаридан 30 центнердан ҳосил олинди. 4 гектар помидорзорнинг ҳар гектари ўртача 75 минг сўмдан даромад келтирди. Россияга сотилган мева-чева ўрнига ДВП, тахта келтирилди. Буларнинг ҳаммаси бригада боғбонлари эришаётган кўрсаткичлар. Шу кунларда мева-чева терими қизғин. Мутал Сатенов, Камол Турсунбоев сингари пудратчилар, бригада боғбонлари Комилжон бошчилигида юртимиз дастурхони тўкин-сочинлиги йўлида астойдил ғайрат қилмоқдалар.

Асло кам бўлманглар боғбонлар!

Р. КАМОЛОВ,
О. МАЪМУРОВ,
Чиноз тумани.

СУРАТДА: бригада бошлиғи Комилжон Жалилов ва ишчи Озода Рашидова.

Абдужалол РАҲИМОВ олган сурат.

Обуна — 97

«МУЛОҚОТ» БИЛАН МУЛОҚОТДА БЎЛИШНИ УНУТМАНГ!

Азиз журналхонлар!

«Мулоқот» журнали ўзининг пойқадами билан кўп хонадонларни мамнун этиб, ҳар бир хонадоннинг ҳақиқий аъзоси бўлиб қолмоқда. Бу фикримизнинг далили, журнал таҳририятига келаётган кўплаб мактублар бизни беҳад шод этмоқда.

Журнал ўз ўқувчилари билан бирга одимлаб, улар қалбидаги дардларини, тиллари учидаги айтмоқчи бўлган сўзларини тез илғаб олишга ва ўз саҳифаларида акс эттиришга бел боғлаган. Озод ва обод Ватан мустақиллигини мустаҳкамлашга ўзининг муносиб ҳиссасини қўшиб маънавиятимизни янада бойитмоқда. «Мулоқот» журнали шу кунги долзарб, сиёсий, ижтимоий ва иқтисодий муаммоларни чуқур таҳлил қилишни, маданий ва тарихий меросимизни кенг тарғиб қилишни ўз йўли деб билади. Унда Сиз ечимини кутаётган масалаларга жавоб топасиз, ҳали теша тегмаган тарихимиз саҳифаларидан баҳраманд бўласиз. Журнал республикада биринчи марта миллий мафкура масаласини кўтарган эди. У ўзи бошлаган ишга содиқ қолиб, мунтазам бу теран ва серқирра мавзуни ёритиб келмоқда. Маънавият масалаларини ёритиш эса журналнинг энг асосий ишидир.

«Мулоқот» янги йилда ҳам ўз анъаналарига содиқ қолиб сержило ҳаётимизни ҳар тарафлама қамраб олишга ҳаракат қилади. Мавжуд рукнлар мавзуси янада кенгайтирилади. Ҳар йилгидек журналхонларнинг хатлари, истаклари ва таклифларига кенг ўрин берилади.

«Мулоқот» журнали янги 1997 йилда ислом дини ва унинг алломалари хусусида туркум мақолалар беришни, тарихий меросимиз дурдоналарини, ўзлигимизни, қадриятларимизни ҳар томонлама ёритишга аҳд қилган. Журнал доимо изланишда. Сиз, журналхонлар қалбига йўл топа олади деган умиддамиз.

Агар Сиз замонавий ижтимоий-сиёсий воқеалардан, бой тарихимизнинг ўқилмаган саҳифаларидан хабар топай десангиз, адибларимизнинг энг сара асарларидан баҳраманд бўламан десангиз, «Мулоқот» журналига ёзилишни унутманг!

«МУЛОҚОТ» ЖУРНАЛИ ТАҲРИРИЯТИ.

ХОРИЖДАН ХАБАРЛАР

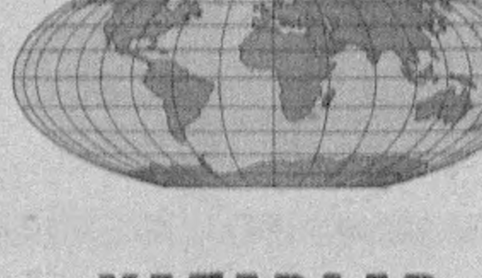

МОСКВА

Россия Президенти Борис Ельцин марказий клиник шифохонадан Москва яқинидаги «Барвиха» оромгоҳига ўтказилди. Бу ерда уни операцияга тайёрлаш давом этади.

ВАШИНГТОН

АҚШ президентлигига номзодлар навбатдаги кураш даврасини бошладилар. Бу давра ойнаи жаҳон орқали бўлди. Президент Клинтон билан ана шу лавозимга даъвогар Доул Хартфорт шаҳридаги Бушнелев театри саҳнасида учрашдилар. Даъвогарларнинг мунозараси қизғин ўтди.

БОКУ

Кейинги пайтларда Озарбайжон осмонида НУЖлар тез-тез пайдо бўла бошлади. Уни минглаб одамлар ўз кўзлари билан кузатдилар. Катта Кавказ тоғи яқинидаги Исмоилия шаҳарчаси устида парвоз этган «ликопча»ни миллий телевидение оператори суратга олиб қолди. Бу сурат республика ойнаи жаҳони орқали кўрсатилди.

ВАТИКАН

Папа Павел II бемор. Уни жарроҳлик билан даволашмоқчи. Операция арафасида папани Италия президенти Скальфаро келиб кўрди. Қоидага кўра Рим папаси ҳаётлиги вақтида унинг вазифаларини бажариш ҳеч кимнинг зиммасига юкланмайди.

(Матбуот хабарлари асосида)

...АКА-УКА Бахтиёр ва Қобилжонларнинг тақдири ҳақида мақола тайёрлаш учун Бўстонлиққа — Қўшқўрғон қишлоғига бориб келганимга анча вақт бўлиб қолди. Аммо у ерда кўрган-билганларимни қоғозга туширишга негадир журъат йўқ. Қоғоз-қалам олиб, ёзув столи ёнига яқинлашдим дегунча, ҳаёлимни банд қилган ўй-фикрлар худди бекинмачоқ ўйнаётган капалаклардай тутқич бермай, мендан узоқлашаверади. Ҳаёлга толаман, ҳаётнинг аччиқ қисматига бўй эгмай, қасдма-қасдига яшаётган бу йигитлар шунча сабр, шунча матонатни қаердан топишдийкин?! Ўзлари ўзгаларнинг меҳрига, бир оғиз ширин сўзига зор бўла туриб, юртнинг юкига елка тутишлари қайси жасоратдан кам?! Мен бўлсам...

Мен бўлсам қишлоққа ета-етгунча болаликдан ногирон бўлиб, тўшакка михланиб қолган ака-укаларга таскин учун Сўз ахтарибман... Эй худойим-ей, борми ўзи дунёда шундай сўз?! Бор бўлса уни айта оладиган тил-чи, юрак-чи?!.. Бироқ, ана шу Сўзни топишга-да, айтишга-да ҳожат бўлмади. Биз кирган ҳовлидаги уй остонасидан ғилдиракли тахтачада секин-секин сурилиб шоир йигит — Бахтиёрнинг ўзи чиқиб келди. Унинг синиққан юзларида ажиб бир табассум. Қўллари кўксида. Одоб билан мулозамат қилади: «Келинглар... Хуш кўрдик!» Кутилмаган меҳмонлар ташрифидан қувониб кетган онаизор — Ҳакима ая эса хонтахта атрофига қават-қават кўрпача ёзади:

— Вой айланайлар, зап кепсизлар-да. Сиз бизни йўқласангиз, сизларни Оллоҳ йўқласин! Бахтиёржон газетга шеър юбориб қўйиб, менинг машқларимниям босишармикин, деб қачондан бери жавоб кутиб юрувди. Ўзларингиз излаб келдиларингиз-а, ўргилайлар! Айтдим-а, юрагим алланечук ҳаприқиб-ҳаприқиб қўяяпти деб. Сизларнинг келишларингизга экан-да...

Бир зумда ҳазил-ҳузул билан дастурхон тузашга киришган Онанинг ҳаракатларини, ерга қараганча сукут сақлаётган Бахтиёрнинг ўйчан чеҳрасини кузатиб, кўнглимдаги ҳавотир ўрнини ҳайрат эгаллади. Ҳах, онаизор!.. Юз-кўзлари кулиб турса-да, бир эмас; арслондек икки фарзандининг оғир қисматидан ичи-бағри зардобга тўлмаганми аслида бу шўрлик аёлнинг?! Ўзи шундоқ ҳам эзилиб яшаётган оналарини ҳафа қилмаслик учун турли юмушларни ўйлаб топаётган, денгиз тўлқинлари мисол ҳадсиз-ҳудудсиз ўй-кечинмаларини яширқли дафтар қатларига шеър қилиб тизаётган Бахтиёр ва Қобилжонлар-чи?! Англадимки, рўпарамда ночавонлик жафосини чекаётган ожиз кимсалар эмас, дунёни кўриш ва англаш учун соғлом оёқлардан авваллроқ теран қалб ва бақувват ирода зарурлигини тушуниб етган жасоратли кишилар турарди...

СИНИҚ ОСМОНДАГИ ЮЛДУЗЛАР...

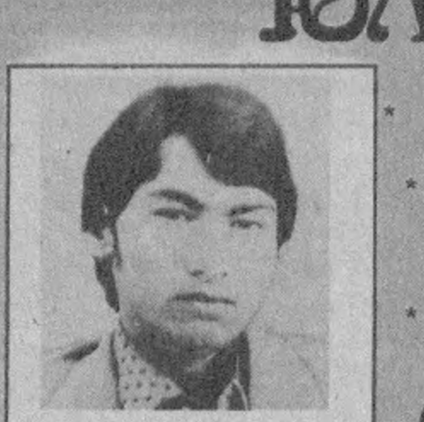

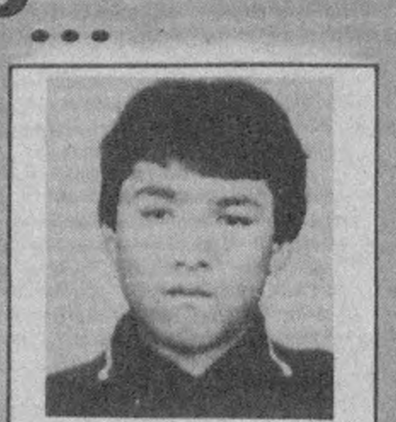

(очерк)

БУ — УМИДЛИ ДУНЁ...

АГАР ўзбек хонадонида қиз туғилса ота-она бировга сездирмай ширин энтикади, оилада атиргулдек муаттар бўй, қуёшдай илиқ ҳарорат, тоғдек меҳрибон суянчиқ пайдо бўлганидан қувонади. Агар ўғил туғилса... Агар ўғил туғилса уларнинг шодликлари дунёга сиғмас, «ўғил кўрдим!» деб етти маҳаллага жар соларлар, давраларнинг тўрига керилиб чиқарлар, дўст-душман олдидан мағрур ўтарлар. Чунки ўғил — подишоҳ, ўғил — давлат эгаси, ўғил — эл-юртнинг ботири, ҳимоячиси!.. Ҳакима опанинг кўзи ёриганда доя хотин шаддодлик билан «суюнчини каттароқ қиладиган бўлдингиз оповси, ўғил экан!» дея чақалоқни кўрсатганида унинг ҳаёлидан ана шундай тотли ўйлар ўтган эди. Аммо...

Яхши ниятлар билан Бахтиёр деб исм қўйилган бу норасида гўдаклик пайтидаёқ дардга чалинди: юрмади. Ота-она уни жуда кўп жойларга қаратишди. Қайси касалхонада яхши дўхтир бор деб эшитишса — боришди, қаерда яхши табиб чиқибди деса — канда қилишмади. Лекин фойдаси бўлмади... Ахийри қолган фарзандларнинг саломатлигини тилаб тақдирга тан бердилар. Йиллар ўтди. Кутилмаганда аканинг ёнида ётиб, унга қараб юрган жондек азиз ука — Қобилжон ҳам худди шундай дардга мубтало бўлди... Шунга ҳам ўттиз икки йил бўлди! Ўттиз икки йилдирки, бу хонадонда умид билан армон ёнма-ён яшайди...

— Оллоҳнинг кўргулиги-да. Бу болаларда ирода кучли экан. Биз ногиронмиз, деб осмонга қараб ётишгани йўқ. Бахтиёр радио-телевизор дейсизми, оёқ кийим дейсизми, ҳаммасини тузатади, қўшиқчи йигитларга шеърлар ёзиб беради, гоҳида куйлариниям ўзи басталайди. Қобилжон ҳам жуда завқли йигит. Опа-укаларининг ёрдамида қишлоқда кичкинагина дўконча очиб, дўкондорлик қилаяпти. Булар — менинг билганларим. Бахтиёрни бир гапга солиб кўринг, ичи тўла ғиж-ғиж гап. Буларнинг кўзларида мунг бўлгани билан, юракларида ўт бор! Қанийди ҳаммадаям шуларнинг қалбидай кенг, шижоатли қалб бўлса!

...Ҳолиқовлар хонадонининг яқин дўсти Абдумўмин акадан эшитганимиз — бу самимий, айни пайтда дардли гаплар юрагимнинг аллақаерини тирнаб ўтгандай бўлди. Ҳа, буларнинг кўзларида мунг бўлгани билан, юракларида ўт бор, эзгулик бор, муҳаббат бор! Беихтиёр Бахтиёрнинг таҳририятга йўллаган бир шеъри ёдимга тушди:

Орзуларим гўё кузги бир хазон,
Ҳаёлларим чопқиллайди ёр томон.
Етолмасдан юрагимни ер армон —
Сочларимга оқ қўнибди онажон!

Энди билсам мен ерман-у, у — осмон,
Ёр қўлидан тутолмадим ҳеч қачон.
Бундан бўлиб юракларим қон, бу он —
Сочларимга оқ қўнибди онажон!

Орзу қилиб орзуимга етмасдан,
Йигит бўлиб бир қизга гул тутмасдан,
Бу дунёда ўйнамасдан, кулмасдан
Сочларимга оқ қўнибди онажон!..

...Зимдан Бахтиёрга разм соламан: ўйчан ва сермаъно кўзларини ерга қадаганча, сукут сақлаб ўтирибди. Ҳозиргина опаси тутқазиб кетган «Шеър дафтари»ни авайлаб ушлаган бармоқлари билинар-билинмас титрайди. Қизиқ, «бир йигит бўлиб» юрагида муҳаббат ва ҳижрон азобларини туйган, ҳаётга чексиз ишонч ва умид билан боққан бу йигитнинг юрагида яна нелар бор? Унинг ҳатто онасига ҳам кўрсатмаган манави шеърлар дафтарида маҳзун қалбнинг яна не сир-синоатлари яширин?! Бироқ, «ичи тўла ғиж-ғиж гап» бу йигит негадир суҳбатга киришиб кетолмас, гўё жисми шу ерда-ю, ҳаёллари хув, осмонда чарх ураётган қушчалардек олис-олисларда кезарди... Ўртадаги ноқулайликни сезган зийрак она дик этиб ўрнидан турди-ю, ташқарига отланди:

— Сизлар бемалол суҳбатлашиб ўтиринглар. Бахтиёр, сен унақа тортинчоқлик қилаверма, болам. Ҳов, мен билан гаплашиб ўтирганда айтадиган гапларинг бор-ку, ўшалар ҳақида гапир, маслаҳатлаш... Ишқилиб, меҳмонларни зериктириб қўймагин. Мен унгача Қобилжон укангни чақириб келай, дўконга чиқиб кетувди...

Она остона ҳатлаб, ҳовлига ўтиши билан Бахтиёрдаги ўнғайсизликнинг сабабини англагандай бўлдик. У онаси олдида дилидаги ҳасратларини, ниятларини очиқ айтишга истиҳола қилаётган ва бу билан меҳрибон волидасининг кўнглини яралаб қўяманми деб кўрқаётган эди. Ҳоли қолгач, гапни нимадан бошлашни билмай баттар қизаринди...

КЎНГИЛ — ЧИННИ ПИЁЛА...

...Ва ниҳоят Бахтиёр юрагини очди — кўпдан бери дилида асраб келаётган ўй-кечинмаларини, орзуларини, ҳатто сирларини бизга ишонди! Бу суҳбатни шунчаки эшитиб ҳам, шунчаки тасвирлаб ҳам бўлмайди. Шунинг учун ўқиб, фикр қиларсизлар, деган умидда бу кичкинагина мулоқотни қандай бўлса шундоқлигича, сиз муштарийларга ҳавола этаяпмиз.

— Бахтиёр, кўпдан бери ижод қиласизми? Ўзиям бир китобга сиғгулик шеърлар борга ўхшайди дафтарингизда...

— Э-э, қаёқда? Ҳаммаси оддий машқлар. Ҳали бировга кўрсатмаганман. Фақат бир-иккитаси туман газетасида босилиб чиққан холос. «Тошкент ҳақиқати»дек катта газетага ўртоқларимнинг маслаҳати билан икки-учтагина машқимни юборган эдим. Қайдам, мендан шоир чиқармикин... Лекин нима бўлганда ҳам шеърият одамни ҳаётга бошқача назар билан қарашга ўргатар экан. Масалан, дунёни ҳис қилиш, одамларни севиш, яхшиликка талпиниш, туғилиб ўсган юртнинг муқаддаслигини англаш...

— Кечирасиз, Бахтиёр, мана шу фикрингизни кенгроқ изоҳласангиз. Масалан, «туғилиб ўсган юртнинг муқаддаслигини» бир қаламкаш сифатида, шу юртнинг бир фарзанди сифатида сиз қандай англадингиз?

— Айтсам кулмайсиз-да... Мана шу Қўшқўрғон менинг қишлоғимa? Мен бу қишлоқнинг кўчаларини ҳаёлимда ҳар куни минг-минг мартадаб ялангоёқ кезиб чиқаман. Гўё товонларимдан қон отилиб, изларимни бўягунча... Кейин офтобда қизиб, кўпириб ётган тупроқларни тўйиб-тўйиб ҳидлайман, кўзларимга суртаман. Чунки, онам яшаётган, ака-укаларим, дўстларим яшаётган мана шу заминни яхши кўраман! Қани энди оёқларимга чиндан ҳам жон кирса-ю, ўзим интизор кутаётган кишимнинг ҳузурига югуриб кириб борсам, нафақат қишлоғимни, балки бутун дунёни ялангоёқларим билан айланиб чиқсам...

Аслида ватанга муҳаббат туйғуси Оллоҳга ва Онага бўлган муҳаббат туйғусидан кам бўлмайди. Уни ҳар ким ўзича тушунади, ўзича севади. Ҳар бир инсон дунёга келибдими, ўзидан яхши из қолдириши керак. Ватанга муҳаббатини ўзидан кейин қоладиган бир жуфтгина дарахти, қўшнисига қилган ҳиммати, ночорларга кўрсатган ёрдами, ҳеч бўлмаса дилгир кишига айтган ширин сўзи билан оқлаб кетмоғи лозим одам. Лекин ҳозирги баъзи ёшларимиз шуни тушуниб етмаяптилар. Кўпчилик ўзини бозорга уриб юборди. Ҳамма ёшлар бозорга чиқиб кетаверса, Президентимиз куйиб-ёниб айтаётган улкан ислоҳотларни ким амалга оширади? Тўрт мучаси соғ бўла туриб, енгил ишнинг пайида юрган ана шундай тенгдошларимни кўрсам, билмадим, ғазабми, аламми, афсусми, ичимни нимадир кемираверади. Ахир ҳамма нарсада меёр бўлиши керак. Яна ўйламанг, ўзи бир жойда ётиб, бировга ақл ўргатаяпти, деб... Ҳар ким ўзининг курбига яраша, иқтидорига яраша бирор фойдали ишнинг этагидан тутса, ҳозирги ўтиш даврида бироз қийналиб қолган одамларга нефи тегса дейман-да...

— Албатта. Эшитишимизча, ўзларингиз ҳам «Ёшлик» деб номланган фирма очиб, туманда яшаётган ногиронларга амалий ёрдам кўрсатиш ҳаракатини бошлаб юборганмишсизлар?...

— Бу фирма аслида илгари туманда Ёшлар иттифоқи котиби бўлиб ишлаган Эркин Баратов ёрдамида очилган эди. Фирма тумандаги ўзимизга ўхшаган 16 та ногиронни аниқлаб, аниқ дастур асосида фаолият кўрсата бошлаган ва у эндигина оёққа тураётган пайтда раҳбаримиз бошқа ишга ўтиб кетди. Шу билан «Ёшлик»нинг ҳам умри тугади... Кейинчалик, укам Қобилжон билан маслаҳатлашиб, уни қайта тикладик. Шунгаям озмунча ҳаракат кетмади. Ҳозир унинг банкда ўз ҳисоб рақами бор. Секин-секин бўлсаям, ишни жонлантиришга ҳаракат қилаяпмиз.

Кун кўриш учун, ўзларининг рўзғорини тебратиш учун шу ишларни қилаяпти, деб ўйламанг. Худога шукр, укам иккаламизниям қўлимизда ҳунаримиз бор. Мен ўзим 15 ёшимдан косиблик қилдим, радио-телевизор тузатдим, ота-онамга оғирлигим тушмаслиги учун ўз пешона терим билан пул топдим. Ана шу ҳалол пул рўзғорга ҳам, бошқа чиқимларга ҳам етиб ортади. Биз фақат бошқа ногиронларни тўплаб, уларнинг руҳини кўтарсак, қийналганларга моддий ёрдам бера олиш даражасига етсак деб ният қилганмиз. Яқинда фирмамизга тўпланган маблағ ҳисобига битта ногирон аёлга аравача олиб бердик. Қувонганини кўрсангиз... Бировга шодлик ҳадя этишдан ортиқ бахт борми дунёда!...

— Қизиқ, ака-ука иккалангизда бор-йўғи битта эски аравача... Биттангиз кўчага чиқсангиз, қайтгунча, иккинчингиз бир жойдан қимирлай олмайсиз. Аввал ўзларингизга аравача сотиб олишларингиз ҳам мумкин эдику?

— Ногиронларнинг манфаати учун тийинлаб йиғилган озгинагина маблағни ўзимиз учун ишлатиб юборсак... Унда бизга ҳеч ким ишонмай қўярди! Ўзимизга ҳам бўлиб қолар...

— Сизларнинг фаолиятингизни қўллаб-қувватлаётган ҳомийлар ҳам борми?

— Ҳозирча йўқ. Баъзи масалаларда туман ҳокимлигига мурожаат қилаяпмиз. Лекин бизни тушунишмаяпти, назаримда...

Бизнинг мақсадимиз шахсий манфаат кўриш эмас, балки ўзимизга ўхшаган ногиронларга ёрдам кўрсатиш, деб боя ҳам айтдим. Тўғри, бизлар ҳақимизда ўйлайдиган ҳукумат, қолаверса, ногиронлар жамияти бор. Улар берадиган ёрдамга кўз тикиб ўтиравермаймиз-ку, ахир. Атрофимиздаги ногиронларни, уларнинг нимага қодирлиги-ю, нимага муҳтожлигини ўзимиздан яхшироқ ким билади? Кимдир шуларни бир жойга уюштириши керак эмасми? Майли, ўзимизнинг кучимиз билан бўлса-да, биз албатта ўз мақсадимизни амалга оширамиз. Ҳозир икки тоннага яқин металл парчалари тўплаб қўйдик. Фақат олиб кетиш учун машина тополсак бўлди. Шуям анча пул бўлади. Бундан ташқари нон заводи билан шартнома туздик, дўкончамизнинг фаолиятини яхшилаш йўлларини излаяпмиз. Қараб туринг, худо хоҳласа, биз даромадимиз ҳисобига автобус сотиб оламиз. Ана шундан кейин укам Қобилжон иккаламиз барча ногиронларни шу автобусга ўтказиб, бутун Ўзбекистонни айлантирамиз. Зиёратгоҳ жойларни, телевизордан кўраётган ажойиб қурилишларни бориб кўрамиз. Ахир ногиронларнинг гуноҳи нима? Улар ҳам дунё гўзалликларини ўз кўзлари билан кўришга ҳақли-ку! Қисмати туфайли ўз ҳовлисидан ташқарини кўрмаган, кўришга интиқ бўлган қанча-қанча одамлар бор, ахир...

— Сиз билан суҳбатлашиб, худди кўпни кўрган, илмли кишининг фикрларини эшитгандай дилим равшан тортди, Бахтиёр. Лекин сиз ҳатто мактабда ҳам ўқимаган экансиз...

— Ҳа... Мен биринчи гуруҳ ногирони бўлганлигим учун мактабга қатнаб ўқиёлмаганман. Уйга келиб дарс берадиган ўқитувчи тўрт-беш марта келгач, кўринмай кетган. Мен уларни айбламайман. Буям тақдиримда бор экан-да... Лекин ўқиш-ёзишга иштиёқ менда кучли эди. Шунинг учун опаларим ёрдамида ҳарфларни, ёзувни ўргандим. Бадиий китобларни кўп ўқийман, телевизор, радиодаги янгиликларни, яхши кўрсатувларни қолдирмасликка ҳаракат қиламан.

— Сиз эъзозлайдиган энг яхши фазилат нима?

— Ширинсўзлик. Одамлар бирбирларига очиққўнгиллилик билан, самимий муносабатда бўлсалар қандай яхши. Кўнгил — чинни пиёла, дейишади. Яхши сўздан руҳ олган киши энг қийин ишларни бажариш учун ҳам ўзида куч топа олади. Шунинг учунми, ҳамиша одамларни қувонтирадиган, уларга мадад бўладиган яхши Сўзни излайман. Орангизда мен ҳам борман-ку, мен ҳам бир корингизга ярайман-ку, яхшилар! — деб ҳайқиргим келади...

БУНЧА ШИРИН БЎЛМАСАНГ, ҲАЁТ!

...ҚЎШҚЎРҒОНГА яна куз келди. Кечагина шовуллаб турган ям-яшил дарахт япроқлари сарғая бошлади. Ана, сал шамолга дош бермаган нозик баргчалар оёқ остига гиламдек тўшалмоқда. Лекин табиатдаги бу ўзгаришни биров сезди, биров сезмади... Қишлоқни кесиб ўтувчи асфальт йўл ёқасидаги ҳаворанг дарвоза ортида — ўзининг чоққина ижодхонасида ҳаёлга чўмиб ўтирган йигит эса шу тобда ариқчада қалқиб-қалқиб бораётган, бандидан узилган япроққа ачиниш билан тикилиб турарди. Барг ҳеч қаерда тўхтамади, сув юзасидаги тўлқинчаларга қўшилиб оқиб кетди... Шу лаҳзада йигитнинг юраги негадир безовталанди, ёзгиси келди. Лекин нимани?.. Сал ўтмай дафтар юзида янги сатрлар пайдо бўлди:

Ўзни устун англама, гар кўпсан, тумонатдирсан,
Умрнинг кузи бор, бил, шул баргдай омонатдирсан...

Ҳа, бу — Бахтиёрнинг кечинмаси, унинг ҳаёт фалсафаси. У атрофидаги ҳар бир воқеадан, ҳар бир ҳодисадан, ўзича маъно ахтаради, топади ҳам! Ҳакима ая эса ўғиллари атрофида парвона, гоҳ йиғлайди, гоҳ суюнади.

— Бу йил 65 га чиқдим, — дейди ая синиқ оҳангда. — Умримнинг кўп қисми шу болаларимнинг парвариши билан ўтиб кетди. Шулар соғ бўлса — соғман, касал бўлса — касал. Ишқилиб омон бўлишсин. Тақдирдан қочиб қаерга ҳам борардик. Қани энди она бўлиб шу фарзандларимнинг ҳам тўйларини кўрсам, келинларимнинг қўлидан бир пиёла чой ичсам... Кейин, ўлсам армоним йўқ эди...

Яшамоқ — оғир, яшамоқ — бахт. Шу бахтнинг бир банди — оила. Аммо кимлардир бу бахтга зор, кимлардир уни хор қилиб яшаб юрибди дунёда. Ўйлайверасан, ўйлайверасан: нега шунақа? Нега?

Бахтиёр аста жилмаяди: «биз бахтсизликнинг нима эканлигини билганимиз учун ҳам бахтнинг қадрига етамиз, унга талпинамиз. Улар эса ўз қўлларидаги бахтнинг бахт эканлигини англамаганликлари учун ҳам унинг қадрига етмайдилар...»

— Бизни жуда ҳам ғам-ташвиш ичида қолибди деб ёзиб юрманг, опа, — дейди шаддодгина Қобилжон хайрлашув олдидан. — Мана кўрасиз, бизнинг ишларимиз ҳали зўр бўлиб кетади. Фақат озгина ёрдам бўлса, ҳомийлар топилиб, моддий жиҳатдан қўллаб-қувватлаб юборишса бас. Кейин, бир жойда айтиб ўтинг, ғайрати бор, куч-қувватга тўлган тенгдошларимиз беҳуда ўйин-кулгиларга вақт сарфлаб, умрларини ўтказиб юборишмасин. Имконият борида ишлаб қолиш керак, ўқиш керак, кашфиётлар қилиш керак... Агар фирмамиз оёққа туриб олса ногиронлардан ташқари, ижодкор ёшларни қўллаб-қувватлаш ва уларга моддий ёрдам беришни ҳам ўйлаб кўрамиз!

«Балли йигитлар! Тобора ўз қаддини тиклаб бораётган мустақил Ўзбекистон учун айни сизларга ўхшаган оловқалб, фидойи ёшлар керак! Сизлар қимтиниб яшаманг. Аксинча, эл-юрти учун қўлидан бирор фойдали иш келмайдиган, соғлом, аммо қалбсиз кишилар уялсинлар. Сизлар одамларга жуда-жуда кераксизлар!..» Аммо кўнглимдан ўтган бу гапларни овоз чиқариб айтолмадим. Чунки Қобилжоннинг нигоҳлари аллақачон бу фикрларни такрорлаб турарди...

Қайтар чоғимизда Бахтиёр ҳижолатлик билан қулимга тўрт букланган қоғоз тутқазди: «Янги ёзган машқларим. Вақтингиз бўлса, кейинроқ бир кўриб чиқарсиз. Булар аслида шеър ҳам эмас, менинг кўнгил кечинмаларим...» Сабрим «кейинроққа» чидамади, йўлдаёқ хатни очиб ўқидим. Муҳаббат ҳақидаги ҳазин шеър. Бўғзимга нимадир тиқилгандай бўлди. Уни такрор-такрор ўқидим:

Сен шеър сўрадинг-у, мен ёзмадимми,
Сен жон сўрадинг-у, мен бермадимми,
Оллоҳга сиғиниб ният қил, дединг,
Заминга тиз чўкиб ёлвормадимми?!

Сен умр сўрадинг умрингга ҳамроҳ,
Ёш жонимни этдим сенга бахшида.
Қуёшни сўрадинг, меҳримни қўшиб
Сенга бўлсин дедим шу нур ҳамиша.

Қаро тунларингда ойни сўрадинг,
Юлдузларни қўшиб тутдим қўлингга.
Баҳор гулларидан саралаб териб,
Поёндоз тўшадим, жоним, йўлингга.

Майли, не истасанг этайин бажо,
Ишон, бизни бахтдан тахтлар кутади.
Мабодо ишқимга қилсанг хиёнат
Севгимнинг уволи бир кун тутади...

...АЙТИШЛАРИЧА, одамлар қоронғулик деб атайдиган синиқ осмонда ҳам ёрқин юлдузлар бўлар эмиш. Уларни эса фақат қалб кўзи уйғонган очиқ дил, саховатли, оқибатли кишиларгина кўра олар эканлар. Чунки бу юлдузлар мўъжизавий бўлиб, уларнинг шаффоф нурлари фақат эзгуликка йўл кўрсатармиш, синиқ кўнгилларни тирилтирувчи сирли қўшиқлар айтармиш, ҳовучлаб-ҳовучлаб бахт улашармиш... Сизлар ана шу юлдузларга ўхшайсизлар, Бахтиёр! Сизларнинг матонатингизга, сизларнинг шижоатингизга ҳавасим келди. Сизларга ҳамманинг ҳаваси келсин йигитлар...

Умр ўлчовлидир, умр югурик,
Тақдирнинг ҳукмига ким ҳам кўнмайди?!
Аммо орзуларни тупроққа кўмиб
Ёлғиз армон билан ўлиб бўлмайди!..

Зарифа ЭРАЛИЕВА,
«Тошкент ҳақиқати»нинг махсус мухбири.

ЎЙИНЧИЛАР ЎЙНАЙДИ-Ю, МУРАББИЙ АСАБИЙЛАШАДИ

ЯХШИ саҳна асарини томоша қилиб қайтар экансиз, ундаги воқеалар, ижрочиларнинг маҳорати кўз олдингиздан кетмайди. Ана шундай пайтларда ҳамма ҳамиша ҳам режиссёрнинг машаққатли меҳнатини ёдга олавермайди. Спортда ҳам, хусусан, футболда севган жамоангиз ғалабасидан ҳузурланиб, ўйинчилар маҳоратига тан берасизу, устоз мураббий «саҳна ортида» қолиб кетаверади. Футболчилар масъулиятли ва асабий ўтган ўйинларда тўқсон минут давомида қарийб икки килограммгача вазн йўқотишади. Уларнинг устоз мураббийлари-чи? Тўғри, улар бунчалик вазн йўқотишмайди. Бироқ ўрнини тўлдириб бўлмас асабийлашадилар. Ўйин пайтларида мураббийлар ҳолини кузатганмисиз? Мен кузатганман. Биродар Абдураимов бетўхтов чекади. Юрий Саркисянни қўйиб берса майдонга тушиб кетгудек ҳоли бор. «Дўстлик»нинг бош мураббийси Маҳмуд Раҳимов билан учрашув олдидан суҳбатлашиб, бирор гап оламан деб овора бўлманг. Ўйинчилар ўйнайди-ю, у асабийлашади. Тўқсон минутни тик оёқда, майдон ён чизиғида юриб ўтказади. Жамоаси ютганда эса ёш болалардай хурсандлигини яширолмай ним табассум билан ўзини қўярга жой тополмайди.

«Дўстлик» навбатдаги турда Урганчнинг «Динамо» жамоасини қабул қилди. Учрашувнинг тўртинчи дақиқасидаёқ майдон эгалари ўз дарвозаларидан тўп ўтказиб юбордилар. В. Султонов ҳимоячиларни алдаб ўтиб, тўпни қулай вазиятда турган Е. Матвеевга узатди. У эса дарвозабон билан яккама-якка чиқиб ҳисобни очди. Лекин мезбонлар орадан уч дақиқа ўтмаёқ ҳисобни тенглаштирдилар. Ф. Хабибулин «Динамо» дарвозасига тўп киритиб, ўз ҳисобидаги голларни 13 тага етказди. Иккинчи бўлим эса «Дўстлик»нинг тўла устунлигида ўтди. 61-дақиқада Олим Шокиров, 84-минутда Сойиб Аҳмедовлар «Динамо» дарвозасига иккита тўп киритиб, ҳисобни 3:1 га етказдилар. Ҳисоб янада йирикроқ бўлиши мумкин эди. Лекин футболчиларимиз учта қулай имкониятдан фойдалана олмадилар.

Шу турда кутилмаган натижа Самарқандда қайд этилди. Чемпионлик учун «Навбаҳор»га асосий рақиблик қилаётган «Нефтчи» жуда муҳим уч очкони йўқотди. «Динамо» ҳужумчиси К. Жабборов 15-минутда ҳисобни очди. 35-дақиқада фарғоналик С. Атоян вазиятни тенглаштирган бўлса-да, орадан икки минут ўтар-ўтмай К. Жабборов яна жамоасини олдинга олиб чиқди. Биринчи бўлимда қайд этилган 2:1 ҳисоби учрашув охиригача ўзгармай қолди. «Нурафшон»ни 3:0 ҳисобида мағлуб этган «Навбаҳор» «Нефтчи»дан яна олти очко илгарилаб кетди. Сафарда АСК устидан 6:2 ҳисобида ғолиб келган МҲСК футболчилари 49 очко билан учинчи ўринга кўтарилдилар.

Шу турнинг қолган ўйинларида қуйидаги натижалар қайд этилди: «Сўғдиёна» — «Янгиер» — 4:2, «Пахтакор» — «Атласчи» — 3:0, «Наврўз» — «Трактор» — 0:0, «Косонсой» — «Маъшал» — 1:0.

26-тур ўйинлари 12 ва 13 октябрь кунлари бўлади. Кеча эса мухлислар МҲСК ўйингоҳида «Пахтакор» — «Навбаҳор» жамоалари ўртасидаги кечиктирилган учрашувни томоша қилдилар. Бугун мазкур ўйингоҳда яна бир қизиқарли баҳс бўлади. МҲСК «Нефтчи»ни қабул қилади.

Мавсум тугашига беш тур қолди. Чемпионликка асосий даъвогар бўлган «Навбаҳор» ана шу қолган беш ўйиннинг иккитасини ўз майдонида, учтасини сафарда ўтказса, «Нефтчи» аксинча учтасини ўз майдонида, иккитасини сафарда ўтказади. Бу чемпионлик учун кураш ҳали давом этишини англатади.

«Дўстлик» эса мавсумнинг қолган беш ўйинини қуйидаги муҳлатларда ўтказади: 12 октябрь «Нурафшон» — «Дўстлик», 17 октябрь «Дўстлик» — «Атласчи», 24 октябрь «Маъшал» — «Дўстлик», 28 октябрь «Дўстлик» — МҲСК, 6 ноябрь «Янгиер» — «Дўстлик».

Шарофиддин УМУРЗОҚОВ.

ДАН ходимлари ҳаётидан лавҳалар

НОЗИР НАЗАРИДАН ЧЕТДА ҚОЛМАЙДИ

Тошкент — Ўш — Қорасув — Бекобод йўлларида ҳаракат ҳавфсизлигини таъминлашга бош-қош бўлиб турган алоҳида йўл-патруль хизмати гуруҳи командирининг ўринбосари, милиция майори Муҳаммадкарим Холхўжаев билан қилган суҳбатимиз ҳам айнан ДАН ходимларининг шу кунлардаги фаолияти хусусида бўлди.

— Бизнинг шахсий таркиб йўллардаги ҳаракат хавфсизлигини таъминлаши билан бирга жиноятчиликнинг олдини олиш, жамоат тартибини сақлаш каби вазифаларни ҳам амалга оширади, — деди М. Холхўжаев. — Мана бир мисол, шу йилнинг июнь ойида бир жиноят содир бўлди. Тошкент — Қорасув — Бекобод йўлининг 13-чақиримида тунги соат бирларда йўл транспорт ҳодисаси рўй берди. Ҳайдовчи ҳалокат содир бўлган жойдан қочиб кетган эди. Натижада, фуқаро Х. Турдибоев ўша жойнинг ўзида ҳалок бўлган. Қоидани бузган ҳайдовчи инсонийлик юзасидан ўша жойнинг ўзида жабрланувчига биринчи тиббий ёрдамни кўрсатганида ёки «тез ёрдам»ни чақиртирганида бир инсон бу дунёдан кўз юмиб кетмасмиди?

Биз дарҳол қидирув ишларини тошлаб юбордик. Шу йўлдан ўтган барча машиналар кўздан кечирилди ва қайд китоби бўйича уларнинг рўйхати олинди. Олиб борилган жиддий текширувлар натижасида ҳалокат катта юк автомашинаси томонидан содир этилганлиги аниқланди. Икки кундан сўнг Андижондан қайтаётган юк автомашинаси тўхтатилиб, жиноятни содир этишда гумон қилинган ҳайдовчи сўроқ қилинди. У Пискент тумани ички ишлар бўлимининг терговбўлимига топширилди. Терговда бу шахс чиндан ҳам ўша тунда жиноят содир этиб, воқеа жойидан қочиб кетганлигини бўйнига олди.

Бўка тумани ички ишлар бўлинмаси томонидан Пискентга қараб келаётган шубҳали «Даган» автомашинаси тўхтатилиб, текшириб кўрилиши лозимлиги хабар қилинади. Йўл-патруль хизмати навбатчилари дарҳол йўл ёқасига чиқиб, рўпарадан келаётган автомашинани тўхтатиб, ҳайдовчининг ҳужжатларини текшираётган бир пайтда, машина ичида ўтирган ёш болали йўловчи аёл ёнидаги спорт кийимида бўлган гавдали кишига «қочинг» деб бақиради. У одам машинадан туша солиб, ўзини маҳалла ичига урди. Биз ҳам унинг изини йўқотмасликка ҳаракат қилиб, изма-из қува бошладик. Охири жўхори пояларнинг ичида яшириниб олган қочоқни қўлга олишга муяссар бўлдик. Бу шахс дарҳол Бўка тумани жиноят қидирув бўлимига топширилди. Маълум бўлишича, у оғир жиноятлар содир қилган ва уч йилдан бери қидирувда бўлган жиноятчи эканлиги ойдинлашди. Давлат таксисида уйига келиб, хотинини олиб кетмоқчи бўлганида қўлга олиниб, яна жазога тортилди.

Катта йўлнинг зим-зиё тунларию, сўлим оқшомлари ҳамиша ҳам сокин бўлавермайди. Кўча тасодифларга тўла, деганларидек, рўй бериб турадиган воқеалар сергак ДАН ходимларининг саъй-ҳаракатлари туфайли очилмоқда.

Даврон АҲМАД,
Миржалол МИРАЛИЕВ,
«Тошкент ҳақиқати»нинг мухбирлари.

СУРАТДА: (ўнгдан чапга) 2-алоҳида йўл-патруль хизмати гуруҳи командирининг ўринбосари, милиция майори Муҳаммадкарим Холхўжаев, хизмат бўйича катта нозир, милиция капитани Таваккал Муҳиддинов, жамоатчи ходим Абдурасул Тоғаев ва ЙПХ нозири, милиция сержанти Абдуҳамид Шодмоновлар ўзаро суҳбатда.

«ЎЗБЕК ДАВЛАТ ЦИРКИ» РЕСПУБЛИКА БИРЛАШМАСИ ТОШКЕНБОЙ ЭГАМБЕРДИЕВ НОМИДАГИ ТОШКЕНТ ДАВЛАТ ЦИРКИДА

2 — 11 ноябрь кунлари

БОЛАЛАР, СИЗЛАР УЧУН!

мактаб ўқувчиларининг кузги таътил кунларида

КАТТА ЦИРК ТОМОШАЛАРИ

Цирк санъатининг барча жанрлари иштирокида икки бўлимдан иборат

ҚИЗИҚАРЛИ ТОМОШАЛАР

Томошалар 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11 ноябрь кунлари соат 12 ва 15.00 да бошланади.

Чипталарни нақд пулга ва пул ўтказиш йўли билан олиш мумкин.

Касса соат 10 дан 18.00 гача ишлайди.

Маълумот учун телефонлар:

44-29-04, 44-35-91.

ТАШКИЛОТ

ЗИЛ, ГАЗ-53, ГАЗ-24, МАЗ, КамАЗ автомобилларининг поршенлар гуруҳлари, тирсакли ўқлари, поршен халқалари ва бошқа эҳтиёт қисмлари, шунингдек Д-240нинг поршен халқаларини

сотади.

Мурожаат учун телефон: 56-02-13

Сирғали туман солиқ инспекцияси томонидан Биби КАЗАКОВА номига савдо-сотиқ қилиш учун берилган 006867 рақамли йўқолган **ГУВОҲНОМА БЕКОР ҚИЛИНАДИ.**

ТОШКЕНТ ҲАҚИҚАТИ • TOSHKENT HAQIQATI

Муассис: ТОШКЕНТ ВИЛОЯТИ ҲОКИМЛИГИ

Бош муҳаррир **Фатҳиддин МУҲИДДИНОВ**

Манзилимиз: 700000, Тошкент шаҳри, Матбуотчилар кўчаси, 32.

Телефонлар: хатлар ва оммавий ишлар бўлими: 33-40-48 Эълонлар: 33-99-15, 36-57-27.

• Эълон ва билдирувлардаги факт ҳамда далилларнинг тўғрилиги учун реклама ва эълон берувчилар масъулдир.

Рўйхатдан ўтиш тартиби: №8. Буюртма Г-0566. Ҳажми – 2 табоқ, офсет усулида босилди, қоғоз бичими А-2. Адади 8647 нусха.

“Шарқ” нашриёт-матбаа концерни босмахонаси. Корхона манзили: “Буюк Турон” кўчаси, 41-уй. Нашр кўрсаткичи: 64672. Босишга топшириш вақти – 20.30. Босишга топширилди – 22.00.